

59961

25

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XXXVII
MAJ 1970

LA VIDA
ESPIRITUAL

Construir la paz en el mundo de hoy

“Construir la paz” es una obra primordial en la que está comprometida la Iglesia del Vaticano II de cara a los años 70.

Precisamente en el cuadro de este programa, impulsado por Pablo VI, se ha celebrado del 2 al 5 de marzo en la sede de la Pontificia Comisión “Justicia y Paz” la tercera reunión anual organizada por el “comité para la paz” de dicho organismo.

Treinta personalidades provenientes de más de veinte naciones de Europa, Asia, Africa, América del Norte y América Latina, reflexionaron en torno a los problemas de mayor gravedad que constituyen, en el mundo de hoy, un obstáculo para la paz mundial.

Presidió la reunión el abogado Vittorino Veronese, ex-Director General de la UNESCO. Se trataron cuatro temas referentes a la construcción de la paz en el mundo, tarea a la que el pensamiento cristiano debe ofrecer una positiva aportación.

El primer tema se refería a la educación y la acción para construir la paz. Se examinó la así llamada teoría de la “guerra justa”, la objeción de conciencia, una común estrategia ecuménica y el papel de la tecnología en orden a la paz.

En el segundo tema, se abordaron los derechos del hombre, y en modo especial, la promoción de un organismo jurídico internacional para la protección de estos derechos, en los casos de abierta violación de los mismos: la agonía de los pueblos primitivos, la situación de opresión de las minorías y los emigrantes, el nacionalismo y el racismo.

En tercer lugar, se estudió la situación crucial de la juventud en el mundo de hoy, mirando perspectivas de paz y de un mundo más justo.

La juventud es también responsable de la construcción de un mundo nuevo, y debe contribuir con su servicio a la causa de la paz mundial.

Se examinó la importancia de la Jornada Mundial de la Paz, y el modo de hacer frente a las exigencias de la humanidad actual.

duhovno življenje

UVODNIK	Iz ognja trpljenja rojena svoboda	258
SPOMINI IN ZGODOVINA	Pred 25. leti . . . . . 350-letnica ustanovitve buenosaireške škofije	270
BOGOSLUŽJE	Nedeljski počitek . . . . . Molitveni namen	272 319
SODOBNA VPRAŠANJA	Nemški škofje o duhovniškem celibatu . . . . . Molitev — naravna človekova potreba . . . . . Odlok o pastirski službi škofov . . . . . Kako gremo naproti letu 2000	280 300 309 320
RAZNO	Anekdote o Pavlu VI. . . . . Še o slovenskih ljudskih običajih . . . . . Ob mejah življenja . . . . . Obsežnost verske vzgoje	267 277 282 286
ZA MLADINO	Siv dan je prišel . . . . . Moja zgodba . . . . . Takšna dekleta so nam všeč	288 289 292
V DRUŽINI	25 let je od takrat . . . . . Otroci nam rastejo . . . . . Pet minut kramljanja	294 296 298
ROMAN	Ribičeve sandale	306
NOVICE	Svetovne novice . . . . . Novice iz Slovenije . . . . . Med nami v Argentini	213 316 318

Leto XXXVII.
Številka 5

May 1970
Mayo Nº 5

IZ
OGNJA
TRPLJENJA
ROJENA
SVOBODA

Letos nas „Duhovno življenje“ vsak mesec znova spominja na 25-letnico, odkar smo morali zaradi komunističnega zverinstva zapustiti domove in domovino. Prva stran ovitka nam vsak mesec predločuje sliko slovenskega fanta in dekleta, za njima močno plamení ogenj v bakli svobode in pod njimi stoji tekoča številka 25, letnica našega protikomunističnega begunstva in izseljenstva.

V vseh teh letih nagrmedenega trpljenja ne bomo na zemlji nikdar do dna spoznali. Zahvala in čast vsem padlim in trpinčenim, ker so spoznali smisel in dolžnost trpljenja za vero in svobodo in so ga

duhovno pripravljene sprejeli! Zahvalimo se Bogu, da nas je prav s trpljenjem tako priklepil nase v taboriščnih kapelah in v začetnih težavah izseljenstva. Prosimo Boga, da bi iz vsega prestalega trpljenja mrtvih in preživelih, med nami zmeraj ostala in rastla vera v Boga, vestnost v izpolnjevanju njegovih zapovedi in ljubezen do njegove Cerkve na zemlji.

Po veri v Boga je krščanska duhovnost prav nasprotna skrajnost komunizma, ki Boga ne le taji, ampak sovraži in vero v ljudeh načrtno zatira.

Po ljubezni in zvestobi do Cerkve se moramo kristjani, če kdo,

razlikovati od komunistov, ki Cerkev in njene predstavnike omalovažujejo, preganjajo in morijo. Mi smo še posebej dolžni razumevanje, ljubezen in pomoč slovenski Cerkvi v Sloveniji. Priznajmo dejstvo, da Cerkev doma že petindvajset let naknadno trpi zaprta v cerkve in zakristije in kljub temu vztraja v svojem poslanstvu. Verjemimo, da je doma večina naroda še vedno povezana s svojimi duhovniki in škofi, ti pa s Pavlom VI. Sodnik mora razmere, ki jih sodi, poznati. Ne bodimo sodniki, ampak ljudje, rojaki in kristjani do vseh tistih v Sloveniji, ki v srcu dobro mislijo in molijo Očeta na svetih krajih, pa imajo zvezane roke, da ne morejo svobodno pisati in zvezane noge, da se ne morejo svobodno, brez nadzorstva OZNE ali UDBE ali KP zbirati na verskih, kulturnih ali celo političnih shodih. Morda le ni pri nas zunaj vse tako svetlo, da bi mogli tvegati sodbo, da je doma marsikaj rdečega ali obsodbe vrednega.

Praktični zahodni materializem nam ne sme tako zrahljati verskega življenja in prepričanja, da ne bomo končno padli prav v tisto zmoto, zaradi katere smo pred 25 leti bežali. Oba materializma, praktični zahodni in teoretično vzhodni ali mednarodni komunistični materializem sta v bistvu in po sadovih enaka: pehanje za čini večjim blagostanjem, iskanje dovoljenih in nedovoljenih užitkov,

kopičenjske bogastva, skrb le za zemeljsko življenje, za duhovnost ni ne prostora ne časa, življenje po veri je nespametno. — Teh pogubnih misli ne bomo zatrli samo s protikomunističnimi gesli, ampak odinole z doslednim vsakdanjim krščanskim življenjem z vsemi posledicami, neprijetnostmi in trpljenjem, ker je to edina pot do zmage in plačila.

Na severni polobli je maj še vedno Marijin mesec in Slovenci v Argentini romamo vsako leto na drugo nedeljo v maju k Brezijanski Mariji Pomagaj v L.:janu. Kraljico Slovencev in Mater Cerkve prosimo, naj ogenj nad 25-letnega trpljenja slovenskega naroda doma in po svetu. uniči čimprej, če je božja volja, bruno komunističnega sovraštva do Boga in njemu zvestih, potem pa naj ta ogenj použije tudi iveri naših lastnih pomanjkljivosti. Kolikor bolj boleč in žgoč je bil ta edinstveni ogenj zadnjih nekaj več kot petindvajset let, toliko čistejši svetlejši in močnejši bo že skoraj vzplamtel v bakli nove verske, kulturne, politične in narodne svobode. Prosimo Marijo Pomagaj za našo mladino, da bo ljubila trpljenje staršev in sama hotela dodajati polena trpljenja iz roda v rod, dokler bodo to terjali ideali vere in svobode naroda. Iz takšnega in tolikega ognja trpljenja rojena svoboda bo Bogu v čast in narodu v resnični ponos.

J. Re.

PRED
25.
LETI

Majsko sonce je obsijalo Krim in vse Barje do Dolomitov. Vendar ni moglo ustvariti pravega slovesnega razpoloženja. Morda so bili v zraku še utrujeni koraki ljudi, ki so se sinoči pomikali po veliki cesti proti Ljubljani. Menda so bili tam od Rakeka, in so trdili, da se umikajo pred partizani. Malo čudno je zvenela ta trditev, ko je duše še božal proglas slovenskih vodilnih mož v prestolnici; proglas, ki je vzbudil upe srečnega konca hudih vojnih let in tolikih zaradi strahu neprespanih noči.

Po klanecu od ceste sem se je bližala elegantna visoka postava. Že me je pozdravil v črni praznični, lepo zlikani obleki, zgovorni vrhniški kaplan Albin. V Ljubljano se pelje in za njim tudi g. dekan. Čeprav bi jutri, v nedeljo, morali slovesno blagosloviti novo oltarno sliko na čast Materi trpečih, odlično najnovejše delo slikarja Debenjaka, se umikata za par dni v Ljubljano, da tam počakata zadnje borbe s partizani. So pa za njimi že Angleži in v par dneh se povrneta na pomirjeno Vrhniko. Še krepak stisk roke in že je odrsel s kolesom po klanecu. V duši pa mi je pustil negotovost in nemir. Je res tako resno?

Stopim proti cesti. Po novo nastuti cesti je nerodno škripal voz, ki sta ga vlekli dve kravi.

Kaj sedaj? Čez dan so se menjavale najrazličnejše govornice; zdaj polne veselega upanja, potem pa spet zelo črnoglede. Vse to je večalo nemir v dušah.

Pozno popoldno naletim na domače fante domobrance, ki so se umaknili od Logatca sem. Njihovi obrazi, ki so bili vedno polni mladostnega navdušenja, so bili otožni. „Gospod, vsega je konec. Dobro oboroženi partizani prodirajo čez Kras. Umaknili se bomo.“

V glavi se mi začnejo premetavati najrazličnejše misli. „Ostanem ali se umaknem tudi jaz?“ Ne morem se odločiti, nikjer mi ni bilo obstanka. V pisarni leži

na mizi več kot 100 izvodov Žagarjevih šmarnic, ki so mi jih še danes prinesli iz Ljubljane in jih bo treba jutri razdeliti. Poleg njih zelo lep nov vijolični mašni plašč, ki so ga farani pravkar nabavili kljub vojni stiski, pomagala je slanina, ki je v Ljubljani menda že dolgo ni. Pa še celotni namizni pribor v svetlo modro svilo obloženem kovčku. Na steni pa velika lepa nova slika še vsa okrašena. In še toliko drugih koristnih stvari, ki so mi jih dobri farani nanosili prav v zadnjih dneh, da bo novi gospod imel vsega, kakor gre. Vse to in te dobre ljudi naj sedaj zapustim? Ta negotovost, kako to mori živce!

Po večerji pride v župnišče begunski duhovnik Karel spremljan od ljudi, ki so mu prinesli kovčke. Odločil se je, da se umakne. Nočoj pa bo prenočil pri nas, kjer se počuti bolj varnega.

Čeprav sem utrujen, ne morem spati. Neprestano se mi vrstijo misli: „Ostanem, se umaknem?“ Čez Plešivico so švigale signalne rakete. Vukovi fantje so bili čuječi na položajih.

Že proti jutru slišim glas pod oknom: „Gospod, mi se umaknemo proti Gorenjski. Svetujemo vam, da greste z nami.“

6. maj

Ko vstanem za šesto mašo, sem že skoraj gotov, da se umaknem. Pridige ne zmorem, le ljudem priporočim, naj molimo drug za drugega, kjerkoli se bomo nahajali v teh dneh. Vsem želim zbogom. Dolga je vrsta pri obhajilu. Je majnik pa še prva nedelja. „Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa naj varuje tvojo dušo za večno življenje,“ je slovo z vsakim posameznim. Z veliko večino se ne bomo videli nikoli več!...

Po prvi maši se širijo vedno bolj vznemirljive vesti. Kamor pridejo partizani, samo razdejanje in smrt. Župnika v Borovnici da so križali. „Ubogi gospod Ciril!“ Če so z njim tako počeli, ki je veljal za njihovega zagovornika, kaj bo šele z nami?!

Iz Ljubljane nekdo prinese vest,

da gospod škof svetuje vsem mlajšim duhovnikom, ki se čutijo ogrožene, naj se umaknejo. Ni mogoče kontrolirati vseh govoric, vendar po svoje le učinkujejo, da se končno odločim: „Grem“.

Hitro zložim nekaj najnujnejših stvari in hleb kruha v ročni kovček. Zanesem novi mašni plašč v zakristijo in vse izročim sv. Antonu: „Sedaj se pa izkaži, da si patron brezoviške fare. Varuj jo!“ Še kratko slovo od mladega kaplana Janeza, ki se je odločil, da ostane, in od farovških. Tudi begunec Karel se je premislil, ostane.

Z žalostnimi mislimi zapuščam ljubljeno Brezovico, ki mi je posebno zadnje čase pokazala toliko ljubezni. Vendar s tihim upanjem, da se vendarle morda kmalu vrne. — Po vasi se domači solznih oči poslavljaajo od svojih sinov in očetov domobrancev, ki se pripravljajo za umik. Na križpotju proti Vnanjim Goricam je postavljen nemiški top.

Srečavam ljudi, ki prihajajo k deseti maši. Začudeno me pogledujejo, ne reče pa nihče ničesar. Od Ljubljane pa že hodijo ljudje, ki sprašujejo, če so partizani že blizu. Jim gredo nasproti, da jih sprejmejo kot osvoboditelje.

Od Podsmreke naprej proti Dobrovi je še vse mirno. Nobenega sledu o stvareh, ki strašijo in so tako blizu. Le g. župnik je že pripravljen na umik z nekaterimi duhovniki in prav redkimi družinami.

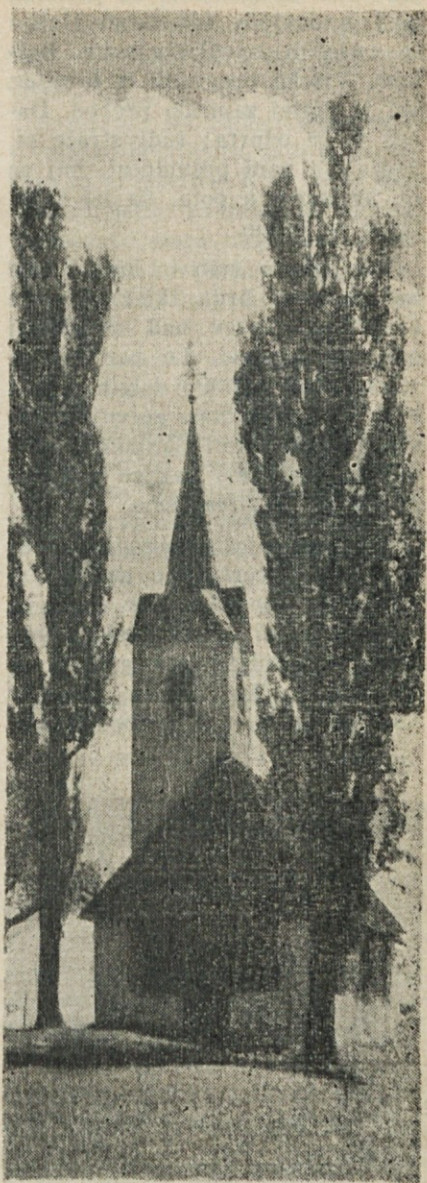
Po kosilu v neki domobranski družini mi hišna gospodinja vsa zaskrbljena priporoča svojega sina domobranca. Da bi se v tujini ne izgubil. Potem odrinemo. Prtljago nam vozijo na močnem parizarju farovski konji. Za njimi pa stopamo duhovniki sosedje z družino dobrovskega zdravnika in županom Majeršičem po dolini ob Gradaščici mirno, kot bi šli na izlet. V Gaberjah še srečamo Ambrožičeve fante, ki so šli na Dobrovo k nauku.

Na poti proti Dvoru nas v gozdu ustavi patrolja četnikov. Pregleda naše izkaznice in nas pusti mirno naprej. Blažilno vpliva gozdni mir in pod večer dospemo v Polhov Gradec.

V Gradcu je rahlo vznemirjenje zaradi bližine Korene, kjer držijo domobranci svoje postojanke. Ljudje se tiho posvetujejo in počasi pripravljajo za umik. Božnarjeva gostoljubna hiša nam pripravi vsem beguncem z dobrovske strani večerjo. Potem odidemo počivat. Pod streho me sprejme sošolec kaplan Anton v svoji kaplaniji. Ležišče je trdo. Pa tudi sicer se mi ne da spati, ker se slišijo vso noč od Korene posamezni rafali strojníc. Partizani so blizu, le zvesti domobranci jih zadržujejo.

7. maj

Kmalu po maši odrinemo na pot. Sedaj se je naša skupina že močno pomnožila. Zavijemo okrog gradu po ozki soteski proti Črne-

O Vrba! srečna, draga vas domača...

mu vrhu. Kmalu smo na prehodu med umirajočo fašistično Italijo in rušečim se Hitlerjevim Rajhom. Visoka pregrada iz brun in vej je doslej zapirala prehod. Danes je že odprta; tudi straže ni. Svetujejo nam previdnost, naj se ne umikamo s pota, da ne zademo na mine.

Zavijemo v hrib in kmalu smo na sončnem brdu, kjer kraljuje črnovrška cerkev nad okoliškimi griči in gozdovi. Le par hiš se stiska okoli nje. Po dolgih vojnih letih spet zagledamo gorenjsko ravan s Kamniškimi planinami. Vendar ne občutimo kakega pravega olajšanja. Begunci smo.

Nemška vojaška posadka je še na mestu. V cerkvenem stolpu ima nameščen top. Le par mož je, kako so mogli vzdržati tako osamljeni? Začudeno nas gledajo in sprašujejo odkod in kam. Strašijo nas, da se bo naš pohod na Go-

renjskem ali na Koroškem žalostno končal, v lakoti. Nikjer da ni najti ničesar za pod zob. Umikajoče nemške armade so vse pojedle.

Ne damo se begati. V prijazni utici s krasnim razgledom na polhograjske Dolomite in Poljsanske hribe, ki jih ni konca, končno kosimo celo s krožnikov. Vendar se nekaterim mladim dekletom že oglašča domotožje, ki jih preмага, da se vrnejo domov v Polhov Gradec.

Kmalu popoldne odrinemo naprej. Pridruži se nam vod domobrancev, ki je prišel po gozdovih z Rovt. Doslej smo bili sami civilisti. Bo kar prav, da imamo vsaj nekaj oboroženega spremstva v teh gozdnatih hribih.

Pot nas vodi najprej preko valovitih senožeti gori in doli, ki nam da bridko občutiti, kako male so naši dolgi težki dolinski vozovi primerni za hribovska pota, ki včasih sploh izginejo. Večkrat se moramo trdno opreti ob vozove, da konji zmorejo nekatere hude strmine.

Pridemo v gozd čez Pasjo ravan. Vozovi nerodno poskakujejo in ropotajo po slabih kolesnicah, kovčki in nahrbtniki se nevarno prekocujejo na njih. Večkrat kateri tudi zleti po strmini, pa jih srečno vse ulovimo in rešimo na vozove.

Močno se je že nagnil dan, ko pridemo do velikih samotnih kmetij med obširnimi sadovnjaki. Ne-

katerim se zahoče slivovke, ki da jo imajo ti kmetje odlično. Treznejši pa priganjajo na pot v dolino. Kmalu bo noč in hribovska pota niso ponoči nevarna samo za konje, ampak tudi za nas. Poleg tega ne vemo, kdo je gospodar Poljanske doline. Morda že partizani.

Sonce zahaja, ko nas doseže šumenje Poljanščice. Prekoračimo jo pri nekem mlinu ali žagi blizu Poljan. Dobrovški zdravnik, ki je tukaj doma, tam odda svojo najmlajšo hčerko, ki jo je treba še nositi, da ne bo težav na poti v neznanu.

Konjska kopita spet udarjajo varno na trdo cesto. Srečamo se z domobranksko izvidnico. Poročnik Kepic se pelje v oklopnem avtomobilu na poizvedovanje. Dolina je še vedno trdno v domobrankskih rokah.

Posedemo na vozove. Kar dobro nam dene, pot čez hribe nas je utrudila. Enakomerni koraki konj nas kmalu zazibljejo v sen, saj v črni noči ni kaj videti.

Pri vходу v Škofjo Loko zlezemo z voz. Starodavno mesto je vse v slovenskih zastavah. Domobranci še praznujejo proglas slovenske vlade 3. maja v Ljubljani. Vendar je čutiti med meščani neko zadržano nezanimanje. Pa še mesto se polni z begunci.

Usmerijo nas v kapucinski samostan. Na dvorišču razložimo svojo prtljago in na tleh sede po-

užijemo svojo skromno večerjo; kar pač kdo premore. Ne ljubi se nam veliko govoriti, smo pač trudni.

Samostan so Nemci spremenili v vojaško bolnišnico, zato ne bo težave za prenočišče. Kjer so še pred kratkim ležali ranjenci in bolniki, najdejo prostora naše trudne kosti. Spimo kar dobro, saj se čutimo varne in počitka smo res potrebni.

8. maj

V torek zarana imamo v kapucinski cerkvi šmarnice z mašo. Molitvi in Marijinim pesmim pa se pozna vidna raztresenost. Vsem se je nekam mudilo. Tako je ostalo prav malo časa za ogled cerkve. Večina niti opazila ni, da so se nahajale tedaj v tej cerkvi velike zgodovinske dragocenosti, slavni „zlati oltar“ s porušene cerkve v Dražgošah. Torej so Nemci pri vsem svojem divjanju le našli čas, da rešijo to dragocenost.

Pot iz mesta nas vodi mimo Plevnarja. Izrabim priliko, da povprašam po usodi sošolca živinozdravnika Franceta. V Ljubljano je namreč prišla vest, da so ga neke noči partizani ugrabili in odvedli neznanu kam. Za pokoj njegove duše smo že maševali. Vstopim v široko vežo in povprašam mlado gospo v črnem, ki mi pride nasproti. Nezaupno me gleda. „Zakaj bi radi to vedeli?“ „Ker sem slučajno njegov sošolec,“ odgovorim. „Jaz pa sem slu-

čajno njegova žena,“ mi ponudi roko v pozdrav že bolj zaupljivo. „Pridite čez par dni in vse vam bom povedala.“ Zahvalim se, saj mi je takoj jasno, da je bila ugrabitev veterinarja Franceta fingirana in da je ženina črnina le krinka.

Ko se vrnem na cesto, vidim, da je naša mala skupina, ki je prišla čez Poljanske hribe, postala delček dolge kolone voz in pešcev, ki ji ni bilo videti ne konca ne začetka. Segala je daleč nazaj. Postali smo reka beguncev. Le počasi smo se premikali naprej. Pogosto smo obstali in nemirno čakali, kdaj se spet premaknemo. Tako posebno pri Svetem Duhu. Dovolj časa je za pomenek z neznanimi begunci, pa tudi z domačini, ki so nas venomer spraševali, zakaj prav sedaj, ko je vsega konec, odhajamo od doma. Prav očitno je bilo, da je nasilna meja med Hitlerjevim Rajhom in fašistično Italijo oba dela naše Kranjske dežele precej različno izoblikovala. To, kar je za povprečnega Slovence na italijanski strani, z izjemo večine Ljubljčanov, ki nikoli niso na svoji koži občutili groze črnih noči zaradi partizanskih pokoljev, bilo popolnoma jasno, Gorenjcem pod Nemci večinoma ni šlo v glavo. Zato nas niso mogli razumeti in so nas, sedaj še v prikriti obliki obsojali. Zvedeli smo tudi, da vlaki ne vozijo več, torej zbogom upanje, da se še popeljem domov po slovo.

Pridružil se mi je malo govoreči gospodar velike domačije na Petkovcu, brat g. Janeza Hladnika. Na očeh se mu je bralo, koliko je stalo tega tako v svojo moderno domačijo zagledanega človeka zapustiti svoj grunt. Vedno bolj tih in žalosten je postajal. Ko pa sem izrazil mnenje, da naš umik v tujino lahko traja tudi več let, se je počasi obrnil in tiho odšel nazaj proti domu. (Domov pa nikoli ni prišel, kakor smo zvedeli mnogo pozneje. Bog ve, kje v Poljanski dolini trohniijo njegove kosti.)

Končno smo se le premaknili. Med ljudmi je začela krožiti govorica, da se v Kranju nahaja slovenska vlada, ali vsaj njen del. Ugotoviti seveda nismo mogli ničesar. Opoldne smo prešli Šmartno in se spustili na most čez Savo pod Kranjem. Nad nami so krožili avioni. Nekateri so vedeli povedati, da je bil sklenjen mir. Za nas pa pot čez Savo v begunstvo! Hudo je bilo v duši, da sem komaj videl tako ljubo mi Savo pod mostom, ko smo se spenjali v breg ponosnega mesta na skali s Storžičem na obzorju. Kranjčani za nas niso imeli prijaznega pogleda. Veliko jih je pa že zjutraj odhitelo v goščo pod št. Joštom, da se vrnejo z goščarji kot zmagovalci v Kranj.

Nadaljevanje prihodnjic
Boris Koman

Anekdote

o Pavlu VI.

Monsinjur Montini nosi kovček

O monsinjorju Montiniju s kovčkom stare ženice pripoveduje Silvio Negro, ki je ta dogodek sam videl.

Mladec, ki je vsako jutro v službi v eni izmed vatikanskih prečsob, je bil pred leti ves iz sebe, ko je na neki ulici okoli stebrišča Svetega Petra videl državnega podtajnika za redne zadeve, mons. Montinija, kako je nesel dva velika kovčka iz blaga. Spremljala ga je stara, revno oblečena gospa.

Mladec se je temu čudil in si rekel sam sebi: „To je najboljša priložnost za pogovor z monsi-

njorjem Montinijem. Sel bom in mu bom vzel iz rok kovčka, ki sta gotovo last kakega njegovega sorodnika. Ker ni mogel dobiti nikogar, da bi to delo opravil namesto njega, nese kovčka monsinjor Montini sam. Tako bom dobil dovolj časa, da mu bom vse povedal, kar mu imam povedati, monsinjor pa me bo moral poslušati. Vse to se bo zgodilo medtem, ko bom namesto njega nesel kovčka.“

Toda načrt se uslužbencu ni popolnoma posrečil. Takoj ko je ta vatikanski uslužbenec pristopil in vzel kovčka, je mons. Montini rekel dobri ženi, naj se popolnoma zanese nanj, ker ga dobro pozna,

potem pa jo je še pozdravil in hitro odšel proti vatikanskim bronnastim vratom.

„Prav gotovo se mu zelo mudi,“ si je mislil dobri mladec Mariani. „Vendar ko se bom vrnil, mu bom šel povedat, da je vse šlo po sreči in da se mu njegova sorodnica lepo zahvaljuje.“ Tako bo le mogel govoriti z mons. Montinijem.

Mariani sam je potem pripovedoval, da se je na klancu v ulici svetega Onofrija zelo potil. Oba kovčka sta bila zelo težka. Vendar ga je tolažila misel, da bo za svoj trud prejel izredno plačilo. Mogel bo iti k mons. Montiniju, tajnikovemu namestniku in govoriti z njim.

Vendar tudi zdaj ni imel sreče. Ko je prišel do vrat tiste hiše, kjer je ta stara gospa stanovala, je vprašala Marianija, kdo je bil tisti dobri duhovnik, ki ji je nosil kovček. Mariani je iznenaden vzkliknil: „Kako? Vi ga ne poznate? To je monsinjor Montini, eden najuglednejših duhovnikov v Vatikanu.“

„Danes sem ga prvokrat vide-la,“ je odgovorila stara ženica.

„In kako to, da vam je on nosil kovčka?“ je vprašal Mariani.

„Šla sem iz nekega zavoda. Pred njegovim vhodom sem se nekaj trenutkov ustavila, da bi se malo oddahnila. Ko me je monsinjor videl, da sem omagala pod težo kovčkov, se je ponudil, da jih bo on nesel. Hvala Bogu, še so na svetu dobre duše in pristni krist-

jani. Vendar nisem mislila, da je tako ugledna oseba. Bog naj mu da srečo in blagoslov!“

Značaj papeža Pija XI.

Mons. Montini pozna različne dogodke, ki jih je doživel. V svojem spominskem govoru pripoveduje o svojem predniku, papežu Piju XI. tole:

„Papeža Pija XI. se spominjam že iz svojih otroških let. Imel sem več tet. Ena izmed njih, ki je bila dobra in pobožna, je prišla včasih iz Milana v hišo mojega očeta. Navdušeno je pripovedovala o duhovniku Ahilu, voditelju verskega krožka, h kateremu je tudi ona hodila.

Njena neutrudljiva hvala o njem me je spodbudila, da sem jo vprašal, o čem jim govori ta duhovnik Ahil. Odgovorila mi jč, da jim je na poseben, odličen način govoril o svetem krstu. Povedala je tudi, da ga je prosila za besedilo tega njegovega govora. Ta pa ji je na četrtinki pole dal le kratek osnutek svojega govora. Teta ga je zaradi tega neizmerno občudovala.“

Papež Pij XI. je dvakrat na teden v posebni avdienci sprejel mons. Montinija, ki je bil tedaj namestnik državnega tajnika v Vatikanu. Včasih pa ga je sprejel celo dvakrat na dan.

Mons. Montini nadaljuje pripovedovanje: „Nekega dne mi ni šlo vse po sreči. Ne vem, zakaj nisem mogel dobro pojasniti neke poseb-

ne, izredne zadeve. Papež Pij XI. se je razjezil. Skušal sem mu jo še bolje razložiti, pa je bilo še slabše. Jaz sem potem molčal in odšel z veliko bridkostjo v svoji duši. Morda je papež potem pomislil, da ni bilo razloga za jezo in opazil, da sem zelo potrto odšel. Ko je že minilo dopoldne in so bili uradi že zaprti, me je spet poklical in mi narekoval nekaj odredb. Nato je premišljeno, glasno in ljubeznivo razlagal stvari, ki so me presenetile in so mi bile v tolažbo. Govoril je, da je zapoved, ki jo je Kristus večkrat ponovil, da je treba vedno moliti, združena z obljubo, ki krepi naše upanje. Ta dan je druga avdienta trajala do treh popoldne.“

Jokal je zaradi revščine

Duhovnik pater Zamperetti pripoveduje, kako sta z monsinjorjem Montinijem, ko je bil še mlad, obiskovala reveže v Primavalle. Naj pripoveduje sam:

„Neko nedeljo sva dobila mlađo mater. Sedela je na stopnicah pred spalnico. Dala sva ji vse, kar sva imela. Četudi ni naju ničesar prosila, se je nama zahvalila bolj s svojim pogledom ko s svojimi besedami.

Ko sva se vračala domov, je bila še tam. Okoli nje so skakljali dva ali trije otroci. Spoznala naju je in pozdravila z roko.

„Ostalo mi je še nekaj denarja,“ sem rekel mons. Montiniju.

„Če mi dovoliš, bom še ta denar izročil tej ubogi revici.“ Ko ga je preštel, je rekel: „Malo je. Čakaj! Ali imaš še denar za vozilo?“

„Imam,“ sem mu odgovoril. „Potem ji daj še tole!“ Tedaj je položil v moje roke vse, kar je imel še v denarnici. Ko sem se vrnil, sem videl, da si je mons. Montini pokrival obraz z robcem in si brisal solzé. Jokal je nad revščino, ki jo je tedaj videl.“

Zahvalite se mu v mojem imenu!

Mons. Montini je za božič v istem letu napravil v Vatikanu za reveže v Primavalle nabirko. Zima je bila zelo huda. On sam je zanje daroval mnogo spodnjega perila, nekaj odej in novo tuhno. Tudi drugi so veliko darovali zanje.

Med tistimi, ki so bili potrebni pomoči, je bila tudi mlada revna žena. Vprašal sem jo, kaj želi. „Eno odejo za moje otroke,“ je tiho odgovorila. Dali smo ji novo tuhno, ki jo je daroval mons. Montini. Vprašal sem jo, če pozna duhovnika, ki ji je dal ves denar, kar ga je imel. Ta ji je daroval tudi tuhno.

Mlada žena je bila tako ganjena, da so ji solzé zalile oči. Ko je prišla k sebi, nam je rekla: „Ne znam pisati. Ko ga boste videli, se mu zahvalite v mojem imenu.“

G. M.

350-LETNICA USTANOVITVE BUENOSAIREŠKE ŠKOFIJE

Leta 1970 bo Buenos Aires praznoval 350-letnico ustanovitve svoje škofije.

Glavno mesto Argentine je ustanovil Peter Mendoza leta 1536, Janez Garay pa ga je potem, ko so ga Indijanci popolnoma porušili; znova sezidal leta 1580. Mesto se je versko le počasi razvijalo. Prav do leta 1620 in ne do leta 1582 — kakor nekateri mislijo na podlagi neke bule papeža Pavla V. — ni imelo lastne škofije. Tedaj se je ozemlje tega mesta ločilo od paragvajskega v Asuncionu, ohranilo pa je naslov presvete Trojice, ki ga je imelo to mesto.

Vendar pa Buenos Aires ni bila prva škofija v sedanji Argentini. Škofija v Tucumanu je obstajala že od leta 1570 in bo letos praznovala 400 letnico svoje ustanovitve. Tucumanski nadškof je najprej prebival v Santiago del Estero, od leta 1699 naprej pa v Córdoba. Oba ta dva škofijska sedeža sta bila odvisna od La Plate ali od Las Charcasa, ki se je pozneje imenovala Sucre v sedanji Boliviji.

Prvi škof v Buenos Airesu je

bil karmeličan Peter Carranza, ki je vladal to škofijo do leta 1655. Za njim so vodili škofijo odlični prelati. Vendar je bila vrsta buenosaireških škofov večkrat pretrgana zlasti med francosko revolucijo in med separatistično krizo v La Plati v prvi polovici preteklega stoletja.

V papeški ustanovni listini buenosaireške škofije z dne 6. aprila 1620 beremo: „Mesto presvete Trojice v buenosaireškem pristanišču na zahodnem indijanskem ozemlju v provinciji Río de La Plata, ima sicer stolno cerkev, posvečeno svetemu Martinu, nima pa še kanonikatov, nadarbin in drugih potrebnih ustanov za stolnico. Zato bo vse to ustanovil novi škof s predhodnjo ustanovo katoliškega kralja.“

Važnost buenosaireškega mesta je pospeševal vedno večji razvoj trgovine v pristanišču. V mestu Buenos Aires je od leta 1776 do 1810 prebival tudi kraljevi namestnik. Zato je tudi škofija Buenos Aires postala najvažnejša med škofijami na ozemlju, ki ga namakajo reke Uruguay, Paraná in

Salado. Ker so se provincije La Plate, s katerimi je bila 1810 huda vojska, ki jo je najbolj podpirala buenosaireška vlada, ločile od Španije, so mislili ta škofijski sedež povzdigniti v metropolijo. Vendar ker Španija ni hotela priznati novega položaja in ker so civilni in vojaški spori ovirali notranjo ureditev države, so morali čakati do leta 1865. Prav zaradi tega so bili škofijski sedeži v državi več let brez škofov.

Od 1865 do časa, od katerega še ni preteklo mnogo let, je bil Buenos Aires edina argentinska nadškofija, kateri so bile podrejene starodavne škofije Córdoba, Tucumán, nova Salta, ustanovljena l. 1806; tem so se še priključile San Juan de Cuyo (1834) in Paraná (1854) in ob koncu stoletja (1897) še tri: La Plata, Santiago del Estero in nova škofija Tucumán, ločena od Salte.

Zaradi izseljevanja iz Evrope je prebivalstvo v Argentini zelo naraščalo. Zato je papež Pij X. buenosaireški nadškofiji l. 1910 pod-

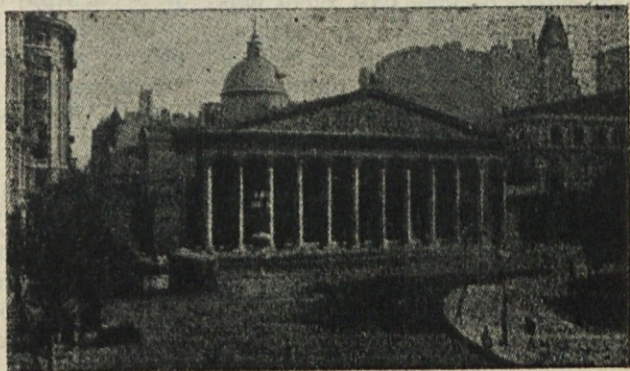
redil še škofiji Catamarca in Corrientes. Toda ozemlje nadškofije je bilo že preveliko, ker je poleg glavnega mesta obsegalo še Isla de Martín García in provincije: Río Negro, Chubut, Santa Cruz in Ognjeno zemljo (Tierra del Fuego). Končno je bilo leta 1924 ustanovljenih 10 novih škofij in 6 nadškofij. Zaradi tega je Buenos Aires izgubil vse stare podrejene škofije in dobil tri nove: Mercedes, Azul in San Nicolás.

Pri zadnji preureditvi argentinskih škofij je buenosaireška nadškofija dobila podrejene škofije: Avellaneda, Lomas de Zamora, Morón, San Isidro, San Martín ter San Justo.

Po podatkih v Papeškem letopisu 1969 je imela nadškofija Buenos Aires leta 1965: 148 župnij, 423 škofijskih (svetnih) in 550 redovniških duhovnikov. Imela je 3.226.900 prebivalcev, med katerimi je 2.693.000 katoličanov.

Po L'Osservatore Romano
Gregor Mali

Stolnica
na
„Majskem
trgu“
v
Buenos
Airesu

NEDELJSKI v POČITEK

Ime, ki smo ga dali Gospodovemu dnevju Slovani, poudarja v prvi vrsti dolžnost tedenskega počitka, ki naj nam omogoči njegovo dostojno praznovanje. V nedeljo naj verni kristjani opustijo težka, takoimenovana hlapčevska dela, da se morejo udeležiti evharističnega bogoslužja in tako dati Bogu dolžno počaščenje. To je namreč prvenstveni namen nedelje. Seveda nedeljski počitek služi tudi temu, da se človek po šestdnevnem delavniku odpočije in primerno razvedri.

Starejši se spominjamo od doma, kako so nam ob sobotah in v dnevih pred velikimi prazniki ob štirih popoldne farni zvonovi s slovesnim zvonjenjem oznanili pri-

hod Gospodovega dne. Rekli smo: delopust zvoni. Predokus praznika je napolnil naša srca. Pohiteli smo z delom na polju in okrog doma. To in ono je bilo treba pripraviti za družino in živino. Sobotni in predprazniški večeri so imeli nek blag, pomirljiv, svečan značaj, ki je dobil svoje duhovno posvečenje v skupni večerni molitvi. Sli smo počivat z osrečujočo zavestjo: jutri bo nedelja, Gospodov dan, dan počitka, dan veselja.

Težko, da bi bilo doma še tako idilično in prijazno to nedeljsko pričakovanje. Novi časi in nove razmere so tudi tam končali z mnogimi, lepimi, starimi navadami. Še manj od tega najdemo v velikem svetu, kjer smo našli svoj

novi dom. Vendar je gotovo, da se tako doma kot v zdomstvu vsi verni ljudje, ki jim je dano praznovati nedeljo, vsak teden znova razveselijo njenega prihoda.

Pomen nedeljskega počitka je prav gotovo neprecenljiv, tako v duševnem kot telesnem oziru. Vendar je prav, da se glede njega zavedamo tega, kar je že bilo poudarjeno: tako sobotni počitek v stari zavezi kot nedeljski v novi zavezi sta bila uzakonjena predvsem zato, da bi človek mogel izpolniti svojo prvo in poglavitno dolžnost, ki je: božje češčenje in z njim združena skrb za večno zveličanje. Dokaze za to načelno ugotovitev nam nudi samo sveto pismo, pa tudi tradicija Cerkve, ki jo novejši cerkveni zgodovinarji vedno jasneje odkrivajo.

Sobotni počitek

Njegov začetek sega nazaj v začetke sveta. Bog sam ga je nakažal in Mojzes nam je to zapisal: „Bog je dokončal sedmi dan svoje delo, ki ga je naredil; sedmi dan pa je počival po vsem svojem delu, ki ga je naredil. In Bog je sedmi dan blagoslovil in ga posvetil“ (1 Mojz 2, 1-3). Ta božji počitek ne pomeni, da bi Bog sveta, ki ga je ustvaril, neprenehoma ne vzdrževal, saj bi svet brez Boga niti en trenutek ne mogel obstati. Ta božji počitek, takó slovesno oznanjen v poročilu o stvarjenju sveta, je skozi vse veke trajajoči klic, da se človek v svojem delu ne sme izgubiti. Izgubil pa se bo, če ne bo svojega dela prekinjal s počitkom, ki je potreben njegovemu duhu in njegovemu telesu.

Sprehod
tudi
pomaga
k
počitku.

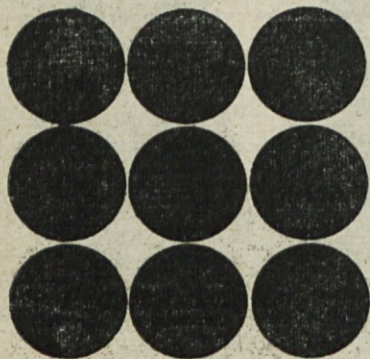
Slovesno zatrnilo, da je Bog sedmi dan posvetil in ga blagoslovil, nas vodi k naravnemu zaključku, naj tudi človek tedenski dan počitka posveti z božjo službo in tako zasluži božji blagoslov. Prav zato je potrebno, da človek na Gospodov dan opusti vsa tista dela in opravila, ki bi mu izpolnjevanje prve in pglavitne dolžnosti njegovega življenja oteževala ali celo onemogočala.

Zapoved sobotnega počitka in posvečevanja, ki izvira iz samega naravnega prava, je Bog izraelskemu ljudstvu še posebej objavil v svoji zakonodaji na Sinajski gori in to v spomin svojega lastnega počitka na sedmi dan in še posebej v spomin rešitve iz egiptovske sužnosti. Ta zapoved počitka na sobotni dan je bila v stari zavezi zelo stroga in so se grobi prestopki kaznovali s smrtjo. Glavni namen te zapovedi pa je bil že tedaj ta, da se ljudstvo zbere v svetih shodih k božji službi. Takole ukazuje Mojzesova postava: „Šest dni naj se opravlja delo,

sedmi dan pa je popoln počitek s svetim shodom“ (3 Mojz 23, 3). Izraelski narod pa je bolj kot na božjo službo gledal na sobotni počitek in ga stavil nad druge važne verske dolžnosti. Glede tega so nam znane iz evangelija pretirane zahteve in določila judovskih pismoukov in farizejev, s katerimi se je moral stalno boriti Gospod Jezus in je bilo prav njegovo pravilno, pametno in človekoljubno stališče glede sobotnega praznovanja eden glavnih vzrokov, da so ga judovski voditelji smrtno zasovražili in končno spravili na križ.

Nedeljski in prazniški počitek

Deset božjih zapovedi, ki jih je Bog razglasil na Sinaju, vsebujejo pglavitne zahteve naravnega zakona in zato veljajo za vse čase in za vse ljudi. Sveta Cerkev je v celoti sprejela in priznala njihovo obveznost, med njimi tudi tretjo, kjer Bog ukazuje posvečevanje prazniškega dne z božjo službo in opuščanjem hlapčevskih del. Na mesto sobote pa je v krščanski Cerkvi stopila nedelja, ki je glavni novozavezni prazniški dan, ki mu je pa cerkvena oblast v teku časov pridala še nekatere druge dneve, na katere slovesno praznuje spomin velikih verskih skrivnosti in gotove dni v čast božji Materi in svetnikom. V kanonu 1248 cerkvenega zakonika je rečeno: V zapovedanih prazniških dnevih se je treba udeležiti svete

maše in opustiti hlapčevska dela. Dolžnost svete maše je prva in pozitivna; opustitev hlapčevskih del in drugih takih opravil, ki bi nedeljsko in prazniško posvečevanje motila — kanon jih posebej omenja —, pa je negativna dolžnost, odrejena zaradi prve.

Kakor pa nedelja ni takoj v začetku krščanstva nadomestila starozavezne sobote, tako tudi nedeljski in prazniški počitek ni že v začetku nadomestil sobotnega. Razvoj je bil počasen, pogojen in narokovan po razmerah.

Krščanska nedelja je nadomestila judovsko soboto predvsem z evharističnim bogoslužjem. Glede sobotnega počitka po strogih in pretiranih rabinskih predpisih si pa prvi kristjani kmalu niso delali več težav. S Kristusom je nastopila nova doba, označena pe svobodi božjih otrok. Mojzesova postava je izgubila svojo obvezno moč. Veliki znanilec te krščanske svobode je predvsem sveti Pavel, apostol narodov. V tem novem, svobodnem ozračju nedelja skozi dolgo dobo ni bila dan obveznega počitka. Zanimivo je, da v svetopisemskih knjigah nove zaveze ni najti niti enega mesta, ki bi omenjalo in zabičevalo prazniški počitek, pač pa sveti Pavel na mnogih mestih svojih listov poudarja potrebo in dolžnost dela, tudi ročnega, ki ga je poganski svet preziral in so ga opravljali le sužnji. Dejansko tudi same razmere prvim kristjanom niso omogočale praz-

niškega počitka. Verniki prve Cerkve so bili povečini iz nižjih slojev: obrtniki, delavci, sužnji. Dekler ni Cerkvi državna oblast zjamčila njene svobode, ni bilo mogoče misliti na tako revolucionarno socialno reformo, kot je prazniški počitek. Tako so kristjani prvih stoletij obhajali nedelje in praznike, kakor so jim to pač dopuščale življenjske razmere. Zavedajoč se, da je prva dolžnost skupna božja služba, so se zbirali k tej v zgodnjih jutranjih ali večernih urah, čez dan pa so opravljali svoje poklicno delo. Seveda pa je potreba prazniškega počitka vedno bolj živo klicala po svoji uresničitvi.

Svoboda je Cerkvi zasijala pod cesarjem Konstantinom po letu 313. Tedaj je bila v velikem rimskem imperiju nedelja proglašena za uradni prazniški dan. Zdaj so kristjani lahko v polni svobodni, prosti vsakdanjih opravil, častili Boga in Kristusa, kakor je to prav in se spodobi. Nedelja in zapovedani prazniki so jim bili odslej v polnem pomenu dnevi božjega češčenja in blagodejnega počitka, ki jim je omogočal veselo in neovirano posvečevanje Gospodovih dni.

Cerkveni očetje to podrejenost prazniškega počitka božjemu češčenju skoraj brez izjeme poudarjajo. V nedeljo naj se človek vsega posveti božjim stvarjem. Temu namenu naj služi nedeljski počitek. Sveti papež Gregor Veliki takole glede tega uči: „Ob nede-

ljah je treba prenehati z zemeljskim delom in se posvetiti molitvi, da na dan Gospodovega vstajenja zadostimo za to, kar smo s svojo malomarnostjo v šestih dneh zagrešili.“

Treba pa je priznati, da je v poznejših stoletjih nedeljski in prazniški počitek tudi v Cerkvi prišel v pretirano veljavo.

+

Naslednje so tedaj ugotovitve, ki jih glede nedeljskega in prazniškega počitka podajajo raziskovalci zgodovine krščanske nedelje:

1. Nedeljski počitek ni bistven element v prvotnem praznovanju nedelje. Nima namena sam v sebi, ampak je le sredstvo za vredno vršenje bogočastja, ki je prvi in bistveni namen nedelje in mu kristjani zadostijo s praznovanjem Gospodovega vstajenja.

2. V nedeljskem praznovanju se družita dve različni stvarnosti, ki nista bistveno, ampak le prigodno združeni: bogočastje, ki obnavlja spomin Gospodovega vstajenja in odgovarja dolžnosti tretje božje zapovedi: Posvečuj praznik! — Kar je Cerkev vršila od vseh početkov in tudi uzakonila —, in počitek, ki ga najprej vpelje civilna oblast, pa ga potem Cerkev prav tako uzakoni. Videli smo, da v Cerkvi nedelja skozi tri stoletja ni bila dan počitka. Še več. Tudi v poznejših časih so nastopile v Cerkvi take razmere, da kristjanom ni bilo mogoče držati se ne-

deljskega počitka, kljub temu pa so skušali zadostiti dolžnosti nedeljskega bogoslužja. Tako se je zgodilo v času francoske revolucije, ki je vpeljala, brez velikega uspeha, namesto sedemdnevnega tedna desetdnevni sistem. Isto se godi danes kristjanom v mnogih komunističnih državah, kjer brezbožni režim nedeljskega in prazniškega počitka ne priznava. Žalosten zglede je v tem pogledu komunistična Jugoslavija, kjer je Božič delaven dan in še drugi zapovedani prazniki prav tako, in jih morejo verni kristjani obhajati le v zgodnjih jutranjih in večernih urah. Vemo, da je pod brezbožnimi oblastniki tudi izpolnjevanje prve dolžnosti bogočastja ob nedeljah in praznikih otežkočeno in je mnogim mogoče zadostiti le na skrivaj in z mnogimi žrtvami; pa nedelja in praznik prav ob teh težavah razodevala svoj pravi, bistveni značaj in svojo moč.

3. Kolikor je to možno in izvedljivo, pa naj bodo nedelja in zapovedani prazniki le vedno oboje: dnevi božjega čiščenja in dnevi počitka. Čeprav sta to dve različni stvarnosti, naj bosta le v medsebojni harmoniji združeni in naj prazniški počitek le vedno služi svojemu namenu, da nam omogoča in olajša vedno in dostojno počestvenje troedinega Boga v občestveni evharistični božji službi.

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Marijan Marolt

Se
o
slovenskih
ljudskih
običajih

Leta 1963 sem v Duhovnem Življenju pod naslovi npr. Slovenski božični običaji in podobno, tudi pod naslovom Držimo se domačega izročila objavil vrsto celoletnih cerkveno ljudskih običajev, deloma tudi za slovenske razmere prirejenih cerkvenih upravnih določil. Ta določila so vsaj deloma postala tako izrecno slovenski narodni običaji. Nadalje smo pri nekaterih običajih napisali, da so binacionalni, ker so poznani in upoštevani tudi pri sosednih narodih, tako velikonočno kresovanje, domače v slovenskem zlasti severnem delu, potem pa udomačeno še globoko noter v nemškem narodnostnem ozemlju. V letu 1966 sem nato to popisovanje ponovil, tokrat pod vtisom knjige dr. Kureta „Praznično leto Slovencev“. Da najprej ostanem pri zatrjevani binacionalnosti, navajam za sredpostni običaj „žaganja leta“, da je poznan tudi med našimi južnimi sosedi Italijani. Podobnih binacionalnosti bi bilo mogoče še kaj najti in ugotoviti.

Da sem leta 1966 s spisom O naših ljudskih običajih ponovil odn. razširil kar sem že tri leta prej pisal, je bil vzrok v ravnokar izišli knjigi O prazničnem letu Slovencev, znanega etnografa dr. Kureta. Gg. uredniki Duhovnega Življenja so me opozorili takoj, da je v knjigi marsikaj, česar v našem spisu iz leta 1963 ni; poleg tega so v knjigi ta mnenja, „da se naš kmečki živelj razkrajja.“ V uvodu k ponovnemu pisanju o naših ljudskih običajih sem

napisal, da je nevarnost za opuščanje šeg in navad doma, kjer so nastala, še večja, kot postavim v izseljenstvu ob sožitju z različnimi drugimi narodi. Oménil sem tudi, da sem bil na nekatere običaje pozneje direktno opozorjen, pač od beguncev iz tistih krajev. A največ jih je bilo v dr. Kuretovem delu samem navedenih.

Kot sem v prvih zvezkih leta 1966 napisal, sem kot poglavitni vir za svoje verske običaje rabil p. dr. M. Turnška štiri drobne knjižice o slovenskih verskih običajih. O tem, kaj med te običaje spada, najprej nismo imeli prave predstave. V tujini šele marsikaj, kar nam je bilo na Slovenskem vsakdanje, ali smo smatrali to za splošno cerkveno zapoved, ukrep ali obred, ni bilo več takšno ali smo to popolnoma pogrešili in prišli tako do nečesa novega v slovenskih odnosno v binacionalnih običajih. V začetku se nam je zdel slovenski nacionalni običaj predvsem tisti, ki je bil znan v večjem slovenskem območju, a sčasoma so nam postali tem večje pozornosti vredni oni, ki so le v enem kraju obvarovani kot npr. ziljsko štehanje ali leteče procesije na Koroškem, ki so jih imeli včasih Slovenci in Nemci posebej.

Marsikateri obred se je pri nas tako oživel in udomačil, da ga že nismo več smatrali za slovenski nacionalni običaj. V tej stvari je bilo posebno dr. Kuretovo delo zelo dragoceno, dasi je bilo spisano v domovini. Ko je izšel leta 1965 prvi zvezek, je bila pozornost gg.

urednikov spontana in tudi moj odziv na njihovo ponudbo je bil takojšen. A takoj so se pojavili glasovi, da doma nekaj ni v redu do te knjige. V čem je bilo nasprotovanje komunističnega režima tej izdaji celjske Mohorjeve družbe, si poznavalci knjižnih izdaj niso povsem edini, a dejstvo je, da je drugi zvezek Prazničnega leta prišel šele pravkar v Argentino in so me gg. uredniki Duhovnega Življenja takoj naprosili za nadaljevanje poročila o prazničnem letu. Takoj sem pristal in bom skušal njihovi želji ustreči. O vzrokih spora med režimom in med založbo in avtorjem ne bom razpravljajal.

Leta 1966 smo v 5. majski številki obravnavali nekatere igre in leteče procesije na Koroškem, leta 1963 pa predvsem razne svetnike v maju in s povelikonočnimi dogodki v nobeni zvezi se nahajajoče ljudske navade. V 6. številki smo pisali že o binkoštnih šegah in navadah. Dr. Kuret pa pričinja v novi knjigi s prošnjimi obhodi in procesijami ob križevem tednu pred Vnebohodom.

Vnebohod je eden najstarejših praznikov; obhajali so ga že v 3. stoletju. V Prekmurju mu pravijo "veliko Telovo", v Slovenskih Goricah "križevo", v Beli krajini tudi "križi", na Krasu "križni četrtak". Ponekod (Motnik, Dolenjsko) mu pravijo po nemščini Afrten. Najbolj znan vnebohodni obred, ostanek nekakšnih vnebohodnih iger, napadenih od protestantovskih pridigarjev in od raz-

svetljenstva, se je vršil v Doberlivesi na Koroškem, o čemer so nam ohranjena sporočila.

Dopoldne so bili po službi božji in pridigi razni obhodi v cerkvi in okrog nje, seveda tudi služba božja in pridiga; ob enih je prišel duhovnik, ogrnjen v pluvial v badoh ladje, kjer je stal na miži med dvema lestvama kip vstalega Zveličarja. Duhovnik ga je pokazal s kadilom, ga pričel vzdigovati in pel z zmerom višjim glasom:

Odhajam v višavo k svojemu
Očetu
in vašemu Očetu, aleluja!

Verjetno je bila ob kij pritrjena vrstica, ki je kip dvignila do stropa. Dokler je bilo kip videti, je duhovnik kadil in pel praznično molitev, nazadnje *Benedicamus Domino*, ko je kip zginitil pod streho in se je duhovnik vrnil v zakristijo. Zdaj so z vrha spustili lutko v podobi hudiča in belega goloba, na tla pa so se vsule hostije, lecet in sadje. Sledile so procesije po vasi.

Obred je bil leta 1875 kljub prošnjam starejših župnikov in dekanov za ozemlje salzburške nadškofije prepovedan. Ostala je samo še vnebohodka procesija. Ostanki takšne procesije so ohranjeni v Lokvi na Krasu, ponekod na Notranjskem, tudi na Štajerskem v Savinjski dolini, dolgo časa so se ohranili na Koroškem, ponekod na Gorenjskem in v gorških Brdih, kjer prepevajo pred cerkviyo staro vnebohodno pesem:

Praznik svet se danes obhaja,
Jezus gre v sveto nebo.
Nam gre sam pripravljat raja,
kamor nas poklical bo.
Kaj še delamo na sveti?
Glava je v nebesa šla.
Le v nebo nam je želeti,
tamkaj večno uživat ga!

Koliki so ti posamezni deli procesij ostanki nekdanjega praznovanja Vnebohoda, danes ni mogoče natančno določati.

Pač pa je praznik Vnebohoda pritegnil nase nekaj spomladanskih pastirskih šeg. Tako v Beli Krajini, v Gribljah, pastirji do „križev“ (Vnebohoda) nabirajo drva, od gospodinje dobivajo jajca, slanino, mast in hlebec kruha. Ko zjutraj zazvoni, odvežejo fantje in dečki vole in teleta in hajd na pašo!

Zgodilo se je, da je kakšen zaspalec preslišal farni zvon: tovariši so ga izžvižgali. Ko so skuhalo jajčni zajtrk, so mlajši bratje in sestre privedli že tudi krave, ki niso smele na pašo pred sončnim vzhodom zaradi coprnice.

Opoldne so gnali domov, da so se takoj vrnili in prinesli s seboj kosilo in vino. Podobna pastirska slavja so se vršila na Vnebohodu v Adlešičih, Semiču in Drašičih.

Meso kot vnebohodka jed je zelo pogosto. Na Štajerskem pravijo, da se mora ta dan povsod meso kuhati. V čisljih je posebno svinjski jezik na Notranjskem in na Koroškem, na Raki na Dolenjskem pa kak „zajec“, poseben kos svinjine.

Nemški škofje o duhovniškem celibatu

Nemške škofovske konference so na svojih skupnih sejah v Essenu od 16. do 19. februarja sprejele naslednjo izjavo:

„Veliki množici oseb je v sedanjem trenutku Cerkve zelo težko razumeti duhovniški celibat. To smo spoznali iz mnogih pisem, ki smo jih prejeli in iz razgovorov, ki smo jih doslej imeli. Želimo vsem, ki se pravilno trudijo, da bi razumeli to vprašanje, povedati, da dobro vemo, da je težko in da ga resno rešujemo. Vprašanje duhovniškega celibata je združeno z zveličavnim poslanstvom Cerkve in s posebno duhovniško službo. Zato ga ne moremo ločiti od drugih vprašanj. Gre namreč za vzgojno smernico, ki je neposredno združena s pojmovanjem naše vere.

1. Po veri Cerkve je duhovnik po zakramentu mašniškega posvečenja tako povezan s svojo službo, da predočuje v sebi gorečnost Jezusa Kristusa za rešitev duš in svetá. To poslanstvo zahteva cellega človeka. Duhovniški celibat je način življenja, ki na svoj posebni način izraža duhovnikovo izročitev brez vsakega pridržka njegovi službi.

2. Današnji svet ima vero za veliko negotovost. Tisti duhovniki, ki zaradi nebeškega kraljestva živé čisto v samskem stanu, pričajo o človekovi veličini, ki presega vse, kar je od tega sveta in ima svoje pravo uresničenje v dejanju vere v Kristusa.

3. Cerkev je družba, ki potuje proti prihodnjemu božjemu kraljestvu. Zato včasih čuti skušnjavo, da bi izvrševala oblast tega sveta, kakor dokazuje zgodovina, in se ponižala in prilagodila stvarém tega sveta. Duhovniki, ki so pripravljene spolnjevati to težko osebno odpoved, pričajo o Kristusu, so znamenje upanja v prihodnje in služijo Cerkvi in svetu. Te službe duhovniki ne morejo prav spolnjevati, če se ne odločijo prostovoljno v duhovništvu za celibat (za samsko, čisto življenje) z isto nravno obveznostjo, ki jo sprejmejo poročenci, ko privolijo pred oltarjem, da bodo skupaj živeli v zakonu.

4. Dejstvo, da je duhovniški ce-

libat zaradi nebeškega kraljestva izreden dar, ki ga Bog podeli, ne ovira Cerkve, da bi ga ne izbrala in določila za smernico duhovniške službe. Gre za način življenja, ki združuje in usposablja vse duhovnike in ima velik pomen za Cerkve. Deležno ga mora biti tudi vse božje ljudstvo, ki ima evangelijskega duha.

II.

1. Nemška škofovska konferenca, ki daje pričevanje o važnosti, ki jo ima duhovniški celibat, ostane zvesta zvezi duhovniškega celibata in znova odobrava odlok, ki ga je sprejel II. vatikanski koncil dne 7. decembra 1965. S tem potrjujejo tudi svojo izjavo z dne 28. decembra 1968, kakor tudi določbo, ki so jo izdali v svoji listini o verskem pouku 11. novembra 1969. Nemški škofje se izrecno podrejajo smernicam, ki jih je dal papež Pavel VI. v pismu kardinalu Villotu dne 2. februarja 1970, ki se nanašajo na ohranitev duhovniškega celibata v latinski Cerkvi.

2. Zato smo se odločili, da bomo odslej dovolili, da postanejo duhovniki samo tisti, ki se bodo zaradi nebeškega kraljestva oklenili posebnega darú celibata. Odslej tudi ne bomo dopustili, da bi duhovniki, ki so oproščeni svojih obveznosti, še naprej izvrševali duhovniško službo.

3. Vemo, da bodo nastale zaradi

tega resne pastoralne težave v bodočnosti. Skupaj z duhovniki in laiki bomo skušali najti novo rešitev, ki bo zagotovila reden razvoj dušnopastirskega delovanja. S posebno pozornostjo bomo iskali možnost, da bi vključili vanj laike in posvetili za diakone poročene može. Naša želja je tudi, da bi stopili v dialog s svetim očetom in s škofi drugih dežel, da bi tako z vso Cerkvijo sodelovali pri iskanju rešitve nujnih dušnopastirskih zadev.

III.

1. Zahvaljujemo se mnogim duhovnikom svojih škofij, ki so ostali zvesti velikodušni odločitvi, da bodo istočasno služili Kristusu in vernikom. Celibat je po svoji značilni posebnosti neločljivo združen z duhom uboštva in pokorščine Kristusu (1 Pt 1, 2).

2. Do tako važne odločitve smo mogli priti le po pretresu, ki smo ga izvršili z globoko resnostjo, z lastno voljo in z lastnimi močmi. Skupaj z duhovniki hočemo razmišljati predvsem o tem, kar bi moglo pospešiti, da bi z vso notranjo svobodo mogli sprejeti končno odločitev, da je celibat pričevanje o Kristusu. Najti moramo rešitev, ki bo z novimi načini sožitja in duhovniškega sodelovanja pospeševala tudi v vsakdanjem življenju in vsakdanji službi enodušno pričevanje in napravila uspešno pastoralno delovanje.

OB

MEJAH

v
ŽIVLJENJA

Zaključek

predavanja,

ki ga je imel pri

Zvezi mater in

žena

Božidar Fink

Vrsta vprašanj, o katerih smo govorili, je dolga in neizčrpna. Vendar se ustavimo le še pri enem vprašanju, ali je namreč življenje določenega človeka sploh kdaj toliko brezpomembno, da ga ni vredno ohranjati in da bi ga smeli drugi ljudje ali družba nasilno prekiniti. Vprašanje se morda nam zdi nepotrebno, ker je nasprotno našemu pojmovanju o vrednosti vsakega človeškega živ-

ljenja. Vendar ni brez pomena, da nanj odgovorimo, ker v okolju, v katerem se gibljemo, dostikrat moremo slišati mnenja, kako bi naj vsakega storilca hujšega kaznivega dejanja kar na tihem pospravili, ne da bi sodišče zatrdno ugotovilo njegovo prištevnost in krivdo; kako je odveč, da se troši denar za vzdrževanje duševnih bolnikov, ki so neozdravljivi, in kako kruto je, ohranjati pri življenju človeka, ki

zanj ni upanja, da bi ozdravel od bolezni, katera povzroča njemu in njegovim samo hudo trpljenje. Tako je v mislih mnogih metoda evtanazije, čeprav ne vedno čisto resno in zlasti ne iskreno. Saj bi se marsikateri tak jezičnik hudo zgrozil, če bi mu predlagali evtanatični ukrep v njegovem osebem primeru.

Z besedo evtanazija, ki dobesedno pomeni dobra smrt, označujemo danes dejanje, s katerim se napravi smrt lažja in brez bolečin, navadno z zdravnikovim sodelovanjem. Pomeni torej pomoč za dobro smrt, ki se izraža v tem, da se usmrti bolnik, ki zaradi brezupnosti svojega stanja sam prosi za to. S hitlerizmom pa je evtanazija dobila tudi pomen sistematičnega, uradno zapovedanega usmrčevanja duševno in telesno okrnjenih ljudi.

Duhovni pomen bolečin

Vprašanja o polajševanju njihovih trenutkov življenja smo se že prej dotaknili. V načelu ni odklanjati dejanj, ki pomagajo, da kdo umre brez bolečin ali skoraj brez njih, da le ne skrajšajo življenja na direkten način, pa čeprav se to zgodi po naključju ali posredno. To velja v splošno človeškem pogledu. Pri tem pa je treba za kristjana, da sta izpolnjena še dva pogoja: da umirajoči ne odklanja v načelu in za vsako ceno vsako bolečino, ampak da samo želi, da se bolečine olajšajo, ker uničujejo telesno odpornost ali pa ker so njegove du-

ševne sile za take bolečine prešibke. Drugi pogoj pa je, da blažila ne odvzamejo možnosti za pripravo na smrt pri popolni zavesti. Lajšanje bolečin je brez dvoma ena od nalog medicine, vendar ni poglavitna. Zdravnik predvsem zdravi in ohranja življenje. Toda kadar je smrt neizogibna, je zdravnikova dolžnost, da se prizadeva za krščansko posvetitev bolečin in smrti. Direktno in zavestno skrajševanje življenja je umor, tudi če umirajoči sam za to prosi.

Ni življenja brez vrednosti

Kar pa zadeva uničevanje tako imenovanih eksistenc brez vrednosti, je treba reči, da ima še tako revno življenje zadnjega duševnega pohabljenca ali popolnoma nerazvitega človeka visok pomen, ki ga v konkretnem primeru ne poznamo in nikdar ne vemo, kakšne dragocene učinke bo lahko kdaj imelo, morda kot pobudilo človečanskih čustev ali kot svarilo za življenjske zmote, ki se včasih na tak način maščujejo. Kadar ukazuje evtanazijo država, pa je treba reči, da na strahoten način zlorablja svojo oblast, saj razpolaga z nedolžnimi življenji po zgolj bioloških in utilitarnih načelih. V obeh primerih, če se izvaja evtanazija iz družbenih ali iz humanitarnih razlogov, je tudi očitna velika nevarnost, da se meje, pod katerimi se dovoljuje odstranitev človeka, lahko brez vsake gotovosti dvigajo in bi končno nihče več ne bil pov-

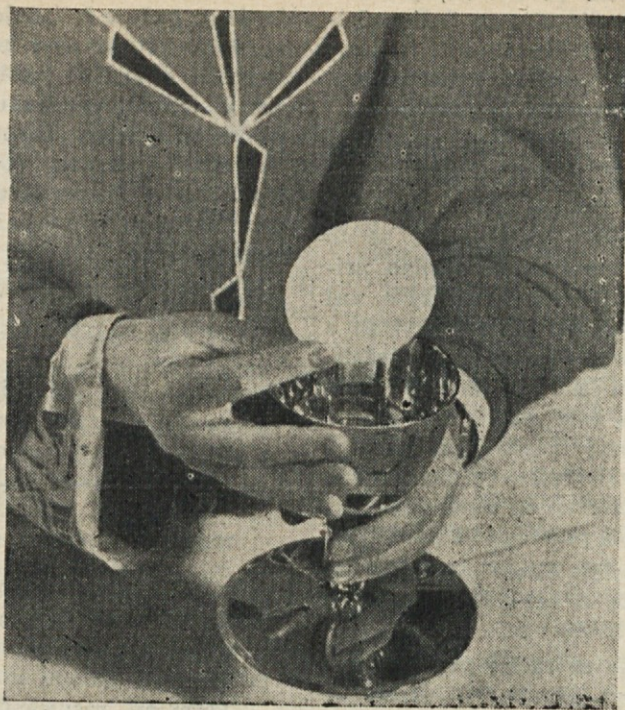
sem gotov svojega življenja, ker bi bila odprta pot do neznosnih zlorab.

Dotaknili smo se tako nekaj vprašanj, ki se zde aktualna v določenih situacijah, ko življenje še ni razvito ali ko se poslavlja. Skoraj moremo reči, da smo ves čas svojega bivanja v nastajanju in odmiranju. V štirih letih se zadnje vlakno našega telesa zamenja z drugo snovjo, ki se v organizmu asimilira in v njem oživlja, pa tudi sproti odмира in odpada med mrtvo snov. Ves čas se nezavestno in zavestno bojujemo proti zunanjim in notranjim telesnim nevarnostim, da si ohranimo več ali manj zdravo življenje. Zato ima prav tisti, ki pravi, da je življenje konflikt, in celo, da je življenje smrt. Saj v mrtvi naravi smrti ni, smrt pozna le živo bitje, ki jo nosi neprestano v sebi. Vendar je življenje nekaj čudovitega, posebno življenje človeka, če se nanj gleda z duhovnimi očmi.

Pomen slednjega človeškega življenja naj nam približa biser sodobne filmske umetnosti, Fellinijeva "La strada", ki smo jo mogli videti že pred več leti. To je visoka pesem življenju, a ne življenju junakov, umskih velikanov, niti ne svetniških duš. Marveč je slavospev neznatnega, ubogega, prav ničevega življenja, kot ga je živela Gelsomina ob Zambanóju. Bila je sama na svetu, tujka povsod in tudi sama sebi, saj se je komaj zavedala svoje eksistence. Ničesar ni

bila sposobna, razen preprosto udarjati na boben, s čimer je spremljala prizore, ko je potujoči atlet za denar trgal s svojimi mišicami železne verige. Gelsomina se nekoč v nekem svetlem trenutku izpove cirkuškemu norčku in mu potoži svoj obup nad lastno vrednostjo, češ, ali je vredno, da je sploh na svetu. Odgovor, ki ga je dobila, je ključ v razumevanje zgodbe, kateri mnogi niso odkrili smisla. „Kaj zato, če ne veš, čemu si na svetu. Saj tudi kamen zase tega ne ve, a vendar ima sleherni svoj pomen.“ Tudi Gelsominino življenje ga je imelo. Zambanója je spremljala na vseh potih kot pes pod ciganskim vozom, pasivno trpela pomanjkanje vsega za življenje, pa tudi najosnovnejših pojavov človeških odnosov, ki jih Zambanó ni poznal. Zaradi njegove primitivne trdote in skoraj krutosti mu je nekje zaostala in se mu izgubila, to pa je v tem trdem človeku zbudilo strune človečnosti, ki se mu menda prej nikoli niso oglašile. Od tedaj je na vseh svojih poteh iskal Gelsomino in ko je nekje slišal, da je tam že pred leti umrla, se je v njem zlomilo, podrl se mu je zid, ki ga je oklepал, in obupen jok je zrelega moža vrnil na začetno točko, s katere je mogel nanovo izbirati pot za življenje. Ubogo peščeno zrno, za katero nihče ni vedel, kakšen pomen ima, je šele po mnogih letih odkrilo svoj smoter, ki je bil rešenje drugega človeka.

Božidar Fink

OBSEŽNOST VERSKE VZGOJE

Namen verske vzgoje je človeka pripraviti, da bo živel po veri.

Ni vedno jasno vsem ljudem vprašanje, kaj mora pravzaprav obsegati celotna verska vzgoja človeka, začeniši že pri otroku pa do odrasle starosti in zrelosti moža, kot pogoj resničnega življenja po veri.

Včasih preveč poudarjamo le en del te vzgoje in ga morda celo pretiravamo, včasih pa istočasno zanemarjamo in jemljemo važnost drugemu delu omenjene vzgoje.

Ugotovitev, da je danes okolje polno pomanjkljivosti tudi v verski vzgoji, ki je več kot le versko znanje, je povsem resnična. Mno-

go je v tem površnosti, premalo brige in vestnosti, pa tudi načrtnega dela, ki skuša ubiti čut odgovornosti, jemlje verski vzgoji važnost in zanika nje potrebo.

Resnična je tudi druga trditev, da dajemo verski vzgoji le neko relativno važnost in to samo v otroški dobi. Vsaj doslej je to tako bilo. Otroka so zasilno pripravili na prvo sveto obhajilo, naj si bo to doma ali v cerkvi in s tem se je verska vzgoja končala. V kratkem času je z lahkoto splahnelo tisto bore malo, kar mu je često skoraj s silo bilo ubito v glavo. Hvalevredno je danes to in nujno potrebno, da se zahteva širša in daljša priprava na prvo sveto obhajilo, na prejem zakramenta svete birme kakor tudi na zakon in to obvezno.

In je še en razlog več tega ne-normalnega stanja. V kolikor se v družini otrok versko vzgaja, je to skoraj izključno v materinih rokah in od nje odvisno. Očividno se opazuje pri tem delu odsotnost očeta, pa naj si bodo razlogi za to kakršni koli; včasih vsaj delno razumljivi in opravičljivi, največkrat pa ne. Dobro je, kar napravi mati, a kje je delo očetovo in njegov delež pri vzgoji, ki ga celo mati ne more nadomestiti. Posledica tega je, da imajo otroci in ljudje na sploh vtis in mnenje, da verska vzgoja ni povsem resna stvar in je nekako v skladu z otroško in žensko naravo, ker oče pri tem pač ni navzoč.

Vse to mišljenje in napačno gledanje pa podpre še iznajdba raznih meril, po katerih se v vsakdanjem življenju meri, kdo sploh je v resnici in v mišljenju ljudi pravi katoličan in kdo ne. Tako se zmeda še poveča. Končna posledica je pravi nered in napačna sodba o vsem, kar je v zvezi z verskim prepričanjem.

Resnična in celotna verska vzgoja sestoji iz treh delov:

Dogma — kar pomeni nauk ali razodete verske resnice, ki jih po veri sprejmemo kot resnične. (Kristus je Bog in človek skupaj, Marija je brezmadeža izvirnega greha spočeta, in druge.)

Morala — to je življenje po veri ali vera v življenju. Življenje, ki je v skladu z razodetimi verskimi resnicami in božjo voljo.

Kult — bogočastje, češčenje, ki ga Bogu na zunaj in vidno izkazujemo zaradi notranjega prepričanja in naše odvisnosti od Njega.

Vsi ti trije elementi skupaj so sestavni deli celotne krščanske vzgoje in prav ta je celotna, kadar in samo takrat, ko so podani vsi trije in to v vsej svoji globini. Vsi trije deli so važni in potrebni in nikdar ne sme vzgoja trpeti tako, da bi na račun enega opuščali katerega koli ostalih dveh.

Veliko napako zagrešimo takrat, če ta logični red Dogma-Morala-Kult obrnemo na glavo, pa naj si bo to v družini, v šoli ali v cerkvi. Otroka vpeljemo v Kult s tem, da ga naučimo nekaterih načinov in molitvenih obrazcev bogočastja, skoraj izključno, kar je krščanskega življenja. Zabičamo mu morda še kot dolžnost Morale nekatere božje zapovedi, med katerimi naj bi bile po našem ene bolj važne kot druge in zato večji greh, kar je seveda zmotno. Istočasno pa opustimo ali zanemarimo podlagó vse krščanske in verske vzgoje — Dogmo, kot verski nauk, kar bi morali postaviti na prvo mesto, ali vsaj v isto vrsto z Moralo in Kultom.

Ta nered ali morda bolje na glavo obrnjeni red je začetek vseh napačnih in zmotnih pojmov prave in celotne verske vzgoje in zgrešenih pravil, po katerih naj še presoja pravilnost lastnega in tujega krščanskega življenja. In tako dostikrat mislijo, da je veren človek tisti, ki se več ali manj redno udeležuje cerkvenega bogočastja, na primer nedeljske maše in nekaterih procesij, v ostalem pa ni važno, v koliko pozna in kako živi v smislu razodetega nauka. (Dogma in Morala)

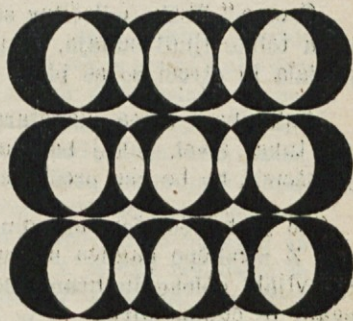
Razodeti nauk — Dogma — poznanje tega in vera vanj je torej osnova verske vzgoje in krščanskega življenja. To nam je bilo povedano že v tistem trenutku, ko nas je duhovnik krščeval. „Če ho-

češ priti v življenje, spolnjuh zapovedi!“ nam je bilo rečeno. Spolnjuh zapovedi, nam pa pomeni ne samo deset božjih zapovedi, marveč poznanje in vero v vso razodeto božjo resnico — Dogma. Nemogoče je namreč spolnjevati zapovedi in živeti po božjem nauku, če tega sploh ne poznamo ali pa samo deloma.

Kdor ima v posesti bogastvo poznanja božjega nauka in razodetih resnic — Dogme —, bo priznal, da sta Morala — življenje in Kult — češčenje Boga naravni posledici, ki izvirata iz prvega. Torej vse trojno skupaj in samo to je prava verska vzgoja kot pogoj in začetek resničnega krščanskega življenja.

Kult ni vera. Morala ni vera. Vera je češčenje Boga in Njemu dopadljivo življenje, ki ga On sam od nas zahteva in pričakuje, potem ko nam je sam s svojim naukom povedal, v čem obstoja prava popolnost in podobnost Njegovi popolnosti.

JOŽE HORN

za mladino

Siv dan je prišel

Razšli smo se vprek in v šir,
kamor je gnala sila življenja,
in srca nemir.

Vojne je konec. Kakor odrešenje je prišlo nad ljudstva; tako pričakovani in zaželjeni mir. Ustavili se bodo potoki krvi, zacelile rane. Kaj še! Rdeča pošast iz vzhoda se plazi in grabežljivo steza svoje šape. Komunistem kuje verige suženjstva narodu. Srp in kladivo krvavo gorita na obzorju in rdeč plamen objame Slovenijo. Množice ljudstva iz vseh dežel beže pred krvavo nevihto. Dolga procesija se vije proti temnemu predoru čez Ljubelj...

„Gremo.“ Težka odločitev se mu je utrgala iz ust. Sedaj, ko je videl, da toliko ljudi odhaja, ni imel več obstanka. Žena ga je žalostno pogledala in otroci so se plaho stiskali okrog njega.

„Ostal bom doma, na starost ne pojdem nikamor. Tukaj sem se rodil, tukaj živel, tukaj bom umrl. Ti pojdi z družino, umaknete se najhujšemu, ko bo vse prešlo se vrnete. Jaz bom varoval dom.“

Oče je bil odločen, sin mu ni upal oporekati, vedel je, da ne bi uspel. Z mrzlično naglico so se pripravljali na odhod. Žena je molče pripravljala obleko in hrano, solze so ji tekale po licih. Otroci so bili zbegani in čudno mirni.

Moj dom. S težko slutnjo v duši je hodil po hiši. Pogled se mu je božajoče ustavljal na vseh predmetih, ki so mu bili dragi. Tu je živel, delal, trpel, ljubil. Sedaj odhaja. Kam? Za koliko časa? Za vedno? Bolest slovesa ga je prevzela. Ostal bi doma, pokleknil bi na prag domače hiše in ne bi se odtrgal od nje do smrti. Smrti? Zdelo se mu je, da mu je za petami, da mu sledi, preti njemu in njegovi družini. Mrzla groza ga je pretresla. Gremo. Gremo, da si ohranimo življenje, da se vrnemo v naš dom na našo zemljo. In če se več ne vrnemo? Dvojni so ga mučili, temna slutnja, da se od doma in svoje zemlje poslavlja za vedno, ga ni zapustila.

„Gremo.“ S stene je snel križ in stopil k očetu. Sivolasi starec je z blagoslovljeno vodo pokropil njega in družino. Podala sta si roki. S silo sta premagovala solze, ki so jima silile v oči. Oba sta slutila, da se poslavljata za vedno. Nista se mogla ločiti. Bolečina jima je stiskala grlo, besede slovesa niso hotele preko ustnic.

„Zbogom, oče,“ se mu je utrgalo, kakor bi bile besede, ki jih je izgovoril ognjene. „Zbogom, sin, ostani zvest Bogu in svoji zemlji.“

Odhajali so proti veliki cesti in se vključili v dolgo procesijo tistih, ki so odhajali proti predoru v neznano svobodo.

Nov rod raste v svetu, odmaknjen dogodkom, kraju in času. Na vseh koncih sveta žive otroci tistih, ki so z bolečino v duši zapuščali svojo domovino. Iščejo novih obzorij. Rastejo iz sile, ki so jo njihovi starši dobili iz naše zemlje in ustvarjajo Slovenijo v svetu.

M.

Moja
izgodba

(Nadaljevanje)

Sedaj sem ostala sama s svojo žalostjo. Kako me je sram! Kako sem mogla Marjanu dati upanje na poroko, kljub njegovi razporoki. Saj se nočem kazati boljša kakor sem, še daleč ne! Res nisem preveč pobožna; sicer grem ob nedeljah k sv. maši, tudi k spovedi in obhajilu za veliko noč... A je tudi res, da bi se v naši družini nihče ne poročil z ločencem! Mamji bi bilo do solz hu-

do... In jaz na noben način nočem, da bi mama jokala zaradi mene!

Toliko slabše zame. Sedaj bom od žalosti sama jokala.

Mama!

Kako bi te sedaj potrebovala!

Odpotovala bom domov... Pustila bom to mrzlo pisarniško stanovanje, ki mi ga je izbral Marijan... Sežgala bom tiste knjige, ki sem jih kupila zato, da bi bila na njegovi višini... Razparala bom tisto živo rdečo obleko, v kateri sem bila njemu tako všeč. Vse bom uničila. Saj sem vse to delala samo zaradi njega. Všeč mu je bilo, in vesel je bil tega... Marijan mi je polnil življenje čez mero! Sedaj je spet tako obupno prazno...

Ampak, morda... Da, morda se bo vrnil... Ljubi me. Ubogi Marijan! Tudi njegovo življenje bo prazno brez mene... Prišel bo in mi rekel:

„Oprosti mi, Silva, zadnjič sem odšel kot divjak!“

In jaz bom tedaj potajila v sebi tisto drugo Silvo, ki ga je zavrnila namesto mene. Rekla mu bom:

„Pusti, kar je bilo. Pozabiva! Sedaj je samo to važno: Bodiva spet srečna, Marijan!“

Ali pa mi bo morda nočno telefoniral, okoli enajstih. Ampak z običajnim glasom, ne s trdim kakor ob odhodu — in mi bo voščil:

„Dober večer, dragica!“...

Ali... kaj pa če bi morda v molitvi prosila za to milost, da bi se zgodilo kaj takega, da bi se midva lahko brez ovir poročila, ne da bi

mamica jokala... Sedaj bi rada imela pri sebi rožni venec, da bi tako govorila z Marijo kakor mama vsak večer... O, Marija, milosti polna, jaz nimam rožnega venca, ampak te vseeno pozdravljam... Veš, Marijana imam rada! Preveč ga ljubim, da bi se mu mogla odpovedati... Izprosi mi ga, če to ni proti tvoji volji... Če bi se jutri ali nocoj vrnil, bi mu odkrito in trdno rekla „DA“...

Naslonila sem se na kraj divana. Skrila glavo med dlani in tiho hlipala, da me ne bi soseda slišala. V modernih hotelih so stanovanja tako tesno drugo ob drugem, komaj tenka stena jih loči... Zdi se mi, da sem potem zadremala... Zbudil me je telefon.

Telefon?... Marijan me kliče... Moj Marijan!

Skočila sem kvišku. Pokašljala sem, da bi zbrisala izjokano barvo glasu. Zdelo se mi je, da že kar slišim njegov glas. Joj, še roka se mi trese!

„Halo!... Silva tukaj... Da, Silva Novak.“

Že vnaprej sem izbrala šopek lepih besed, polnih ljubezni... Namesto teh sem prostaško zavpila:

„Idiot!!!“

Klicali so napačno številko, nekdo je iskal garažo.

Marijana ne bo več.

Ga ne bo, ker ga je druga Silva, katere že dolgo nisem poznala v sebi, tako surovo odbila.

Danes je šest tednov, odkar sem spet doma. Pri mami.

Šment! Takoj po vrnitvi sem zbolela. Oh, ne!, nikar ne sodite prehitro! To ni bila tista klasična bolezen razočarane ljubezni, zaradi katere so v prejšnjih časih tako romantično ločeni zaljubljenici, ko so počasi zbledeli in izhirali. Ne.

Tudi se me ni prijela kaka znanja kategorija ostre jetike, ki s krvavim kašljem tako dramatično obarva čist občipkan robček...

Ne. Nič od vsega tega mi ni bilo. Meni gre še pri smoli vse narobe. Ko sem mislila, da sem doživela največjo nesrečo v življenju, ko mi je bilo, da bi najraje umrla, sem pa morala ležati in mirovati zaradi navadnega napada na jetra. Jed se mi je upirala, še tisto malo, kar sem zaužila, sem kmalu izbruhala. Po napadu sem bila rumena kot limona. Nos se mi je zdel bolj podaljšan kot že itak. Ampak vsaj to tolažbo sem čutila, da sem si zdela bolj vitka, skoraj shujšana... Vendar! Preživela ljubezenska drama mi je vsaj za nekaj koristila! Mislim, da sem shujšala bolj zaradi žalosti, kot zaradi napada na jetra.

Ko sem šla prvič lahko iz hiše sem stopila v prvo lekarno. Hotela sem ugotoviti težo. Sijajno! Splačalo se je trpeti na telesu in srcu. Zgubila sem na teži celih 72 dkg, ne več ne manj!...

Minki, ki me je spremljala, sem rekla:

„Že samo zaradi tega uspeha je bilo vredno toliko pretrpeti!“ (Kako

se človek sam sebi smili — sem si mislila!)

Sestra mi je z največjo nedolžnostjo odgovorila:

„Da. Brez šale. Mislim, da smo drugi, ki smo ti stregli in te prenašali, zgubili še kak gramček več kot ti, draga Pegica!“

Nisem ji zamerila. Smejali sva se!

Pegica!

Skoraj sem že pozabila na to ime. Tako so me domači preimenovali zato, ker me je mati narava tako bogato obdarila s pegicami na obrazu... Sedaj nisem več pegasta. Tudi to sem naredila zaradi Marijana. Da sem mu bila bolj všeč, sem si jih dala odpraviti. Pa domači mi še vseeno ljubeznivo pravijo „Pegica“. In meni je prav. Vesela sem. Zdi se mi, da sem sedaj drugačna, nekako nova, namreč spet tista stara Silva, kakršna sem bila, preden sem odšla od doma. Ta nova Pegica se vprašuje, kako sem mogla biti tako drzna, da sem si upala izzivati Marijana s tisto živordečo obleko. Nove Pegice tudi Sartre ne zanima več. Spet sem preprosta in naravna pa sladkosnedna Pegica. Ne verjamete? Po pregledu sem zdravnika najprej vprašala tole:

„Gospod doktor, kdaj bom pa spet smela jesti torto in spenjeno smetano?“

Ampak, joj!, ta obnovljena Pegica je kljub vsemu prinesla s seboj tudi staro Silvinovo srce. In to srce je tako žalostno prazno...

(Bo še)

Mimi - razgovori o ljubezni

Takšna dekleta so nam všeč

Saj veste: kadar se snidemo, govorimo o športu, o filmih, o popevkarjih, včasih o šoli ali delu, zmeraj pa o njih. One so neogiben in nezčrpen predmet naših razgovorov, ki nikdar ne pridejo iz mode. Odkar se je Adam prebudil iz spanja in se je z njo prvič srečal, je ženska neusahljiv vir presenečenj in čarov.

Ne govorimo veliko o njihovih lastnostih, več pa o njihovi telesni lepoti. In vendar je prav ta najmanj trajna. Je kot cvet sončnega dopoldneva in kot zvezda, ki zabliski in ugasne.

Povedati pa je treba, da poznamo vse njihove pomanjkljivosti, ali pa vsaj si to domišljamo. Njihova koketnost in iznajdljiva pretkanost spreminjata njihov pogled v bodalo, kot poje starodavna pesem. Imajo čudovit dar, da lažejo z očarljivo neprisiljenostjo. Vse njihovo bitje prešinja ničemurnost, ki pa jih dela ljubke. Z instinktom intuicije vedo brez znanja, marsikaj uganejo ali vidiijo naprej in so obenem strašne in očarljivo mične.

In tako mine trenutek, ko govoriš o tej ali oni, včasih proti drugi ali tretji, dokler ne pride čas, ko je treba v razred ali domov. Vprašanje pa ni nikdar obdelano. Je ena izmed pravljic, ki bi morala priti v „Tisoč in eno noč“, ker razgovor o dekletih ostaja zmeraj odprt za nadaljnje razgovore.

Kakšna rekleta so nam torej všeč? Zdi se mi, da slišim reči enega izmed svojih prijateljev, da kakršne koli. Pa to ne drži. Kvečjemu, če gre le za kratek čas. Če gre le za čas veselice ali izleta ali plesa, res ni treba posebno skrbno izbirati. Saj se tudi ne brigam dosti, kdo sedi ali stoji ob meni, kadar se vozim za nekaj minut v kolektivu.

Če pa gre za prijateljstvo ali celo zaroko, je pa kajpak druga pesem. Tedaj je treba paziti in izbirati. Je kot z vlakom: dobro poglej, na katerega stopiš. Potovanje je dolgo in zakonsko življenje ne dovoljuje postajališč ali zamenjav.

Po eni strani je življenje enkratno in kratko. Po drugi strani pa moremo izbrati samo eno žensko. In kadar ga polomim v izbiri, ga polomim za vse življenje. Tukaj je vse strogo logično in povezano.

Dobro, dekleta nam ugajajo na vsak način. Hočem reči, da nam je vseeno, ali študirajo ali pa delajo. Jasno je, da imajo študentke neko

posebno prikupnost, neko vabljivo svežost. Vendar se fant enako zaljubi v dekle, ki je ves božji dan v pisarni ali pa v tovarni.

Kar je važno, je to, da nekaj delajo, da so koristne za svojo družino in zase, da se pripravijo na življenje, v katerem zmagujejo le tisti, ki so usposobljeni.

Meni osebno in tudi mnogim prijateljem presedajo jate tistih gospodičen, ki ves ljubi dan ne vedo kaj početi, če ne postajajo pred zrcalom, ki so zdolgočasene od golega brezdolja in ne poženejo v tek ne svojih rok, ne svojega razuma, ne svojega srca. Morejo biti kot pavi, ki so prekrasni, Toda razen krasilnega perja so popolnoma neuporabni.

Všeč so nam dekleta, ki so res ženske. Da morajo biti moderne, sodobne, ki drže korak s časom, se razume. In aktivne in prožne, žive in podjetne. Tako moderne, kot le hočete, da le puščajo ob strani modne poze in fantovska zadržanja. Posedanje po restavrantih, nepretrgana nošnja hlač, kajenje, nekateri moški športi in podobno ne pristojajo dekletom po našem okusu.

Dekleta naj bodo tako ženske, da umejo tiste majhne umetelnosti, ki so potrebne v vsakdanjem življenju v družini. Naše izvoljenke morajo biti toliko ženske, da sanjajo glede zakona kot na skupnost staršev in otrok.

Všeč so nam dekleta, ki so sramežljiva. Tako težko je razložiti to besedo. Sramežljivost je namreč kot izložba, ki prepušča luč, ne pa prahu.

Sramežljivost je gospostvo duha nad tvarjo, nad očmi, besedami in gestami, po katerih proseva duša in tista pristna skromnost, ki je ne pozna dekle, ki je preveč drzna, lahkotna in spogledljiva.

Radi imamo take, ki mislijo, se pravi tiste, ki imajo nek kriterij ali vsaj skušajo imeti jasne pojme o delu, o zakonu, o veri. Take, ki so sigurne glede svojih prepričanj, ki niso kot vetrnice v vetru, ki ne vedo, kam gredo, ampak kot kompas, ki kaže pot.

Ugajajo nam končno uravnovešena dekleta, ki jih ne vodi samo srce, ki ne žive le od vtisov in se ne predajajo slepo sentimentalnosti, ampak so istočasno vesela in formalna, trdna v načelih in prožna v zaključkih, zahtevna in razumevajoča, kot je pač treba, zanimiva, vendar preprosta.

Radi bi videli, da one spoznajo, da jih hočemo take, s tolikimi čednostmi, zaradi njih samih in zaradi nas. Kadar se namreč poročimo, nas ne bodo one zadovoljile samo z nasmehom, kot jih mi ne bomo osrečili samo z zaslužkom. So namreč še druge višje realnosti.

V ♥ DRUŽINI

25 let je od takrat ...

Ljubljanski maj leta 1945.

Dolga vrsta voz z vprežno živino stoji pod cvetočimi kostanji ob Ljublanici — od Gradiščice, mimo šentjakobskega mostu, tja do čevljarskega in frančiškanskega. Na vozovih je, kar je bilo vrednega v hiši: šivalni stroj, radio, harmonika, razno orodje in cule z najnujnejšim. Vrh cul pa otroci vseh starosti. Otožni, z radovednimi očmi in grenko senco ob ustnicah vprašujejo: „Kam nas peljete?“ Zaskrbljene in utrujene matere jih tolažijo, očetje stoje ob vozovih, premišlujejo in — čakajo. Nekaj dni so že na poti. Dom so zapustili — dom, kjer so se rodili in živeli, dokler se je dalo živeti. Sedaj se ne bo več dalò. Kam? V negotovost! A z božjo pomočjo bo že šlo...

„Dekle, ali bi prinesla malo vode? Otroci so žejni!“ prosi oče. Od zemlje obdelane roke so prijele za čeber vode, otroci so planili po njej.

Iz visoke hiše pride ženska in zavpije na dekle: „Kaj jim nosiš vodo? Naj crknejo, beli psi!“ .....

Očetu šine v glavo kri, ustnice mu zatrepečejo... Žena na vozu prosi:

„Andrejc, nikar... Bog bo uredil mesto tebe!“

Oče stisne pesti in se obrne proč; dekletu, ki je prineslo vode, zmanjka besed. Le neizmerno bedo, ki veje iz oči matere na vozu vidi

— in pa od zemlje obdelano roko slovenskega kmeta, ki je zapustil domačijo, na kateri se ne bo dalo več živeti...

Ljubljanski junij leta 1945.

Slepi tir na Dolenjskem kolodvoru. Vroče sonce je žgalo na živinske vagonne. Železni drogovi so bili na vratih in na majhnih oknih, iz katerih so dekletu s kolesom mahale bele roke. Mnogo vagonov, mnogo zadelanih lin in mnogo, mnogo izsušenih rok...

„Dekle, pridi! Pridi! Pomagaj!“ — je kričalo iz lin.

Dekletu je priletel list papirja pred noge. Hitro se je sklonila in ga pobrala. „Ne vemo, kam nas peljejo. Pomagajte!“ je pisalo z neokretnimi črkami.

In še en list: „Žena, ne vem, kam me peljejo. Pazi na otroke in dom. Bog ti pomagaj! Janez.“

„Hitro daj sem, kar si pobrala!“ je zagrmelo nad dekletom. Miličnik je naperil puško. Dekle se je ustrašila, lističa sta ji padla na tla.

Morda je miličnika prevzela osuplost, morda se je v njegovem srcu le zganilo usmiljenje do tistih, ki so bili v živinskih vagonih...

„Poberi se, da te ne vidim več!“ je spet zagrmelo in dekle je odbrzela s kolesom proti cesti.

Listke je odnesel veter — ali pa jih je pobral miličnik?

V zelenje in cvetje odet Golovec je bil zadnji pozdrav Ljubljane onim v vagonih...

Poletje 1970 v letoviškem mestu ob Atlantskem oceanu.

— V popoldanskem soncu sedi na pesku ob obali gruča kakih dvajset mladih ljudi. Visokorasli in svetlolasi vzbujajo pozornost mimoidočih. Nje pa povezujeta slovenska pesem in slovenska beseda.

— Večerni ogenj ob obali, luna srebri šumeče morske valove, preko katerih se razlivajo pesmi deklet in fantov, ki si utrjujejo vezi, kateri jih družijo. Slovenska beseda in slovenske navade so v njih.

— Stirje Martini so se srečali ob Atlantskem oceanu. Dečki, stari okrog deset let, so sinovi slovenskih staršev. Rojenim tisoče kilometrov daleč od Slovenije, v deželi z drugimi navadami in ljudmi, je slovenska beseda domača, ker jim je darilo in dediščina staršev, ki so zapustili svoje domačije, ker se tam ni dalo živeti.

Ta slovenska beseda je enako draga Martinu izpod Andov, kakor je draga Martinu ob Srebrni reki, ali Martinoma iz Patagonije ali nasadov v Misijonih. Povezuje in družijo jih isti rod, kakor družijo Janče, Petre, Jožete, Andreje, Tomaže...

— — —

Trpljenje in žrtve mladih, cvetočih slovenskih življenj pred 25 leti je pustilo kralje v srcih otrok, ki na tujem kontinentu govorijo jezik ten mučencev, ki verujejo v isti družbeni red, kot so pred 25 leti oni verovali in ki zaupajo v božjo pomoč, kakor oni, ko so bili poginili v smrti.

P. D.

Mati zapisiš in vprašuje

Otroci nam rastejo

Ali vam je znano, da se nekatere deklice pričnejo razvijati že okrog devetega leta? Nekatere pa celo preje?

Meni se je zdelo, da stopijo v to dobo šele okrog enajstega leta — dokler nisem opazila Lenke, kako se je pričela smukati okrog ogledala. Skrbneje je pričela izbirati barve oblek, v njenem predalu se je naenkrat znašlo polno pentelj, zaponk in tistih malih drobnih okraskov, katere si takšne deklice tako rade natikajo (če jim mamice pustijo!). Ogledovala se je v zrcalu, spenjala si lase na vse mogoče načine — dokler se ni bratec Franci ves nejevoljen zadril: „Samo v ogledalo se gledaš — kakor da ne bi bilo pod milim nebom prav nobenega drugega dela!“ — Deček ima samo leto dni več, kakor sestrica in se mu takšno početje zdi neumno — ker, kakor vam je znano, stopijo dečki navadno najmanj dve leti kasneje v puberteto kakor deklice.

Kaj pa je pravzaprav „puberteta“? To sta tisti dve leti, ko prične otrok hitreje rasti, ko se telesno in spolno razvija. Pričetek te dobe ni pri vseh deklicah v istem letu. Normalno je pri enajstih letih.

lahko pa se prične kasneje, t. j. okrog 13. leta — lahko pa tudi preje, to je okrog devetega leta. Verjetno je deklica podedovala po starših pričetek svojega razvoja, saj je znano, da če so se starši sami pričeli razvijati hitreje, se tudi njih otroci. Če so starši stopili v to dobo kasneje, se navadno z njihovimi otroci dogaja enako.

Kaj se dogaja v naši hčerki v tej dobi? Kar naenkrat prične hitreje rasti. Nепrestano je lačna in čeprav ogromna pojé, se prav nič ne zredi. Telo dobiva nove oblike, koža se spremeni in tudi v značaju se pokažejo spremembe.

Deklice, ki so se pričele razvijati zgodaj, pridejo čestokrat v zadrego; če opazijo, da so njih prijateljice še naprej otroci. Prav tako se ne počutijo dobro tiste, ki se razvijajo kasneje, saj so njih sošolke oz. tovarišice že povsem drugačne od njih. Včasih dobijo občutek, da je pri njih „kaj narobe“ in se pri tem precej vznemirjajo.

Zato rabijo deklice v tej dobi bolj kot kdaj preje materine podpore. Če se z materjo dobro razumejo, z lahkoto prenašajo spremembe v svojem telesu. Ker hočejo v vsem sličiti svoji materi, so vesele, da ji bodo tudi v tem oziru podobne. Nezadovoljne so le, če s svojim spolom niso zadovoljne, mnoge se boje postati odrasle.

Dečki pridejo v puberteto navadno dve leti kasneje kakor deklice. Tisti, ki se hitro razvijajo, pridejo v to dobo že pri enajstih letih ali celo preje. Drugi pridejo v to dobo šele pri 15 letih ali pa tudi kasneje. Tudi deček v teh letih raste dvakrat tako hitro kakor preje, spreminja se mu telo in glas postaja globlji.

Deklica kot deček v tej dobi doživljata v sebi tudi velike čustvene spremembe. Opažamo, da sta neuravnovešena, da sta silno občutljiva, morda celo bojazljiva. V gibih sta nerodna, enako v izražanju. Velikokrat — in to predvsem deklice — niso zadovoljne s svojim izgledom. Vse je novo, vse preveliko in prav hitro so užaljene.

Zanimivo je opazovati deklice in dečke, če so sošolci v teh letih. Ker je deklica telesno v tej dobi za celi dve leti pred dečkom iste starosti, ni more razumeti, da dečki niso z njo dovolj vljudni in da niso kavaliriji. Toda fantje so takrat še dečki, katerim se zdi nerodno in morda celo smešno, da bi deklici privoščili lepo besedo ali kretnjo. Tako nastajajo med njimi ovire, katere se lahko premostijo šele v letih, ko sta že oba dozorela.

V tej dobi so tudi trenja med starši in otroci pogosta. Otroci, ki so do 6. ali 7. leta bili silno navezani na mater oz. očeta, se teh čustev pričnejo sramovati oz. se jih hočejo otresti. Starši, ki svojih otrok ne razumejo, jim to oddaljenost navadno zamerijo. Čestokrat sami pozabljajo, da ima njihov otrok sedaj drugačne navade in poglede, kakor pa jih je imel takrat, ko je imel 7 ali 8 let. In se zgodi, da svoje discipline ne preusmerijo. Otrok pa je odrasel, zdi se mu neumestna — in je ne prizna.

Včasih se pa zgodi, da starši popustijo ob otroku, ki jim je tako „hitro zrastel“ — ali ga prepustijo, da se sam vodi. Napačno! Radi svoje neuravnovešenosti rabi mladostnik trdno, izkušeno oporo! Seveda mu moramo to oporo nuditi na tak način, da jo bo razumsko hvaležno sprejel.

Veste, kaj se mi zdi, da je za malega človeka v tej dobi najvažnejše? Da mu pokažemo, da MU ZAUPAMO! Da smo trdno prepričani, da bo kljub svoji trenutni nerodnosti ubral pravo pot. In da mu pokažemo, da je kot naš otrok deležen vse naše nesebične ljubezni. Predvsem pa, da mu prav radi te naše nesebične ljubezni stavljamo na razpolago vse naše življenjske izkušnje!

Ali vi enako mislite?*

P. D.

Op. u.r.: Dopolnila, vprašanja in svoje poglede o zgornjem predmetu nahko naslovite na „Družinsko pošto“ v DŽ. Hvaležni Vam bomo za sodelovanje!

5' kramljanja

Se še spomnite?

Naglo je prišlo. Spravili smo najnujnejše v nahrbtnik in šli na pot. Za štirinajst dni...

Negotova je bila ta pot in utrudljiva. Nahrbtnik je neusmiljeno rezal v ramena in sonce je žgalo, ko smo se vzpenjali proti Ljubelju. A

v srečo je bilo jasno. Bolelo je, kadar smo se zavedli položaja, a dvoma ni bilo v nas. Svetinje, ki smo jih nosili v sebi, so nam svetile, nas bodrile, dajale moči.

Z vsakim kilometrom, ki smo ga napravili, je postajal naš nahrbtnik lažji, dokler se ni spraznil in smo ostali v letih taboriščnega življenja na milost in nemilost odvisni od tega, kar nam je dala tuja roka.

Da. Lačni smo bili. A naš duh je bil jasen. Naše življenje polno. Živeli smo kot bogatini, ki si lahko privoščijo svojo šolo, svojo organizacijo, svoje cerkve, svoje kulturne ustanove.

Živeli smo ob praznih nahrbtnikih, a bogastvu srca.

Potem je prišel novi svet, zaživeli smo v svobodi. Sprva je šlo težko, opirali smo se na skupnost. S trudom smo se počasi postavili na svoje noge. Zemljišče, hiša, oprema, avto, potovanje...

Sami svoji gospodarji. Neodvisni. Leta pomanjkanja so ostala za nami. Nahrbtnik, v katerem smo pred 25 leti prinesli v begunstvo vse svoje premoženje, je končal na občinskem smetišču, ali pa gre proti istemu cilju v domači ropotarnici.

In ono drugo? Tisto, kar smo odnesli od doma v svojih srcih? Zaklad, ki nam je bil pred 25 leti najdražji, najčistejši; ki je bil skovan v trpljenju našega naroda, ob umiranju desetisočih?

Kje imamo zdaj tisti zaklad?

Če ga sploh še imamo. Če ga nismo ob preobilici svobode in materialnega blagostanja izgubili, nanj pozabili...

Kdo bi mogel biti tako nespameten, da bi se ne brigal za pravi zaklad? In vendar smo taki. Tvar nas je omamila, zaslepila. Ne ločimo več pravih, višjih vrednot od trenutnih, zemskih. Obrnili smo vrednostno lestvico.

Da bi ne ostali zaprtih src, ko nas petindvajseto leto zdomstva spominja vzrokov našega odhoda z doma! Da bi spoznali in uvideli! Da bi očistili in vrgli iz sebe plasti prahu in navlake, ki se je nabrala v nas v teku let! Da nam naš zaklad, naše prepričanje in zvestoba njemu znova zasveti in utrdi voljo, da pot, ki smo jo začeli pred 25 leti, tudi dokončamo.

Da nas čas odgovora ne najde s polno prtljago, a praznimi srci...

M. B.

MOLITEV — NARAVNA v ČLOVEKOVA POTREBA

Evangelist Luka pripoveduje, da je naš Gospod in Zveličar nekoč na nekem samotnem kraju molil. Ko je nehal, mu je rekel eden od njegovih učencev: „Gospod, nauči nas moliti, kakor je tudi Janez naučil svoje učence.“ Jezus jim je rekel, „Kadar molite, recite: Oče naš, kateri si v nebesih...“ (prim. Lk 11, 1 sl). In naučil jih je molitev očenaša, največjo in najbolj splošno krščansko molitev.

Zakaj so učenci šli h Gospodu in ga prosili, da bi jih naučil moliti? Najbrž je bil prvi nagib Kristusov zgled. Ko so Gospoda videli v molitvi, je to napravilo nanje tak vtis, da so si tudi sami

želeli, da bi tako kot on govorili z Bogom. A to še ni vse. Učenci so se namreč izrečno sklicevali na to, da je tudi Janez Krstnik naučil svoje učence moliti, in nekateri od Jezusovih učencev so bili prej pri Janezu Krstniku. Molitev zanje torej ni bila nekaj čisto novega. Za pobožnega Juda je bila molitev nekaj tako važnega in za vsakdanje življenje potrebnega, da si življenja brez molitve sploh misliti ni mogel. Bog sam je po Mojzesu in prerokih v Stari zavezi učil izvoljeni narod moliti. S tem je Bog ustregel naravni potrebi ljudi. Kajti molitev je, če malo pobliže pogledamo, že naravna potreba vsakega človeka.

Morda človek sam še ne ve, da je to, kar se v posebnih trenutkih, v posebnih položajih njegovega življenja dogaja v njegovi notranjosti, molitev. Morda bi kdo celo tajil, da moli, če bi ga o tem vprašali, in tudi o naravni potrebi ne bi hotel nič vedeti. In vendar je molitev zanj nekaj tako naravnega in potrebnega kakor dihanje za življenje. Pred kratkim je izšla knjiga, v kateri so zbrane najstarejše molitve človeštva, ki so jih mogli najti pri prvotnih narodih v raznih delih sveta. Te molitve nam potrjujejo, kar so že prej pripovedovali misijonarji in razni raziskovalci najstarejših človeških plemen, da ga ni rodu, ki bi ne poznal molitve, kakor ga ni rodu, ki bi ne imel nobenega poj-

ma o Bogu, v kakršni koli obliki že, in ki bi ne poznal razlike med dobrim in slabim. Seveda so te molitve za nas večkrat čudne in težko razumljive, kakor nam je tuj ves način mišljenja in izražanja prvotnih ljudi. Toda dejstvo, da ni rodu, ki bi ne poznal nobene molitve, nam kaže, kako zelo spada molitev k človeški naravi.

A morda ni treba iti tako daleč nazaj v zgodovino. Morda vemo tudi sami iz lastne izkušnje, kako zelo je molitev res naša naravna potreba. Ali nisi bil morda tudi ti kdaj v taki hudi notranji stiski ali v zunanji nevarnosti, da ti je samo od sebe prišlo na misel, da bi molil? Ali nisi bil morda kdaj res pobit in žalosten, da ti je ne-

Oče naš,
ki
si
v
nebesih

opazno iz dna duše prišel klic k Bogu, naj se te vendar usmili? Ali ti ni bila morda duša kdaj tako polna, da je iz nje priklopela beseda hvaležnosti, veselja, sreče in iskala pot do Boga. Ali nisi morda že kdaj srečal človeka, o katerem si vedel, da že leta in leta ni molil, pa je ob smrti drage osebe začel spet moliti ali vsaj iskal pot do molitve? Kolikokrat huda bolezen, smrtna nevarnost, bližnja zadnja ura, grozeča nesreča v naravi ali kako drugo doživetje človeka naravnost priganja k molitvi. Morda pod pritiskom takih doživljanjev človek občuti vso svojo nebogljenost in nemoč, da bi molil. A kdor čuti, da bi moral moliti, in želi, da bi mogel moliti, pa ne zna, ker ga nihče naučil ni ali ker je vse pozabil, tak že moli, in Bog ve tudi za tako skrito in tiho molitev.

Morda bo kdo dejal, da so to le ure slabosti v človekovem življenju, da so v takih posebnih trenutkih zmagala čustva in da bo človek, ko bo spet trezno in mirno mislil in odločal, molitev zavrnil in se celo sramoval svoje slabosti. Seveda je tudi kaj takega mogoče. A v tem se ne razodene resnica človekove narave, ampak le človeški napuh. Molitev je namreč izraz resničnega položaja človeka pred Bogom. Žival ne moli, ker nima pameti in ne ve, kako je z njo v svetu. Bog ne moli, ker je najpopolnejši in najvišji in od vsega drugega popolnoma neodvisen. Človek pa, ki ima pamet,

da pozna svoj položaj in ve, da je v vsakem oziru nepopoln in odvisen, da živi od milosti in dobrote božje, mora moliti. Molitev je pri človeku izraz njegovega položaja v svetu, njegove odvisnosti od Stvarnika. V molitvi človek prizna: Nisem jaz Bog, ampak ti. Jaz sem le tvoja stvar, ki nima ničesar, česar nisem prejel, zato se Ti moram za vse zahvaljevati; ki ne zmorem ničesar, če mi Ti ne pomagaš, zato te moram vedno znova prositi, ki Te v svoji lahkomiselnosti in slabosti tolikokrat razžalim, zato Te moram vedno znova prositi odpuščanja in Ti zadoščevati. Čim bolj jasno se človek zaveda, kdo je sam in kdo je Bog, kako stoji pred Bogom in kaj mu je dolžan, tem bolj občuti potrebo, da moli, ne samo z besedami, ampak iz globine srca, z vso svojo dušo, z vsem svojim bitjem.

Ker je molitev izraz človekove odvisnosti od Boga in človekove zavesti, kdo je Bog in kdo je sam, je tudi razumljivo, zakaj je ravno danes za nekatere molitev tako težka ali zakaj nočejo več moliti. Kdor noče priznati, da je Bog Bog in sam le uboga stvar, kdor hoče biti sam Bog in se tako obnaša, tako misli in govori, ta ne bo hotel moliti. Kristus pravi o hudobnem duhu, da je lažnik in oče laži (Jan 8, 44). In ta hudobni marsikakega človeka zapelje v to laž, češ da je popolnoma neodvisen in svoboden, nikomur nič dolžan in sam edini gospodar. Žalostno je le, če kdo šele ob smrti

spozna, da je bilo to laž in zape-
ljanost in mu ni več mogoče po-
praviti svoje zmote in v molitvi
priznati in izpovedati resnico.

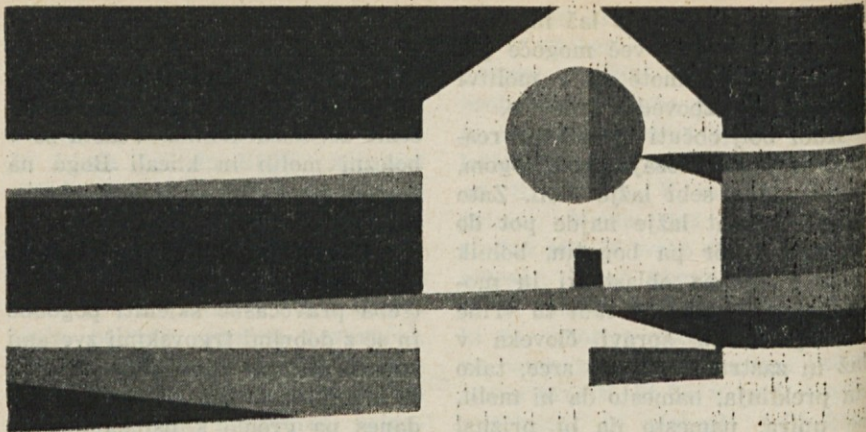
Kdor bolj občuti in doživlja res-
nico svojega položaja pred Bogom,
ta samo na sebi lažje moli. Zato
revez večkrat lažje najde pot do
molitve kakor pa bogatin, bolnik
lažje kakor pa oblastniki in mo-
gočnejši. A lahko se tudi tu vrine
skušnjavec in spravi človeka v
laž in zastrupi njegovo srce, tako
da preklinja, namesto da bi molil,
se upira, namesto da bi priznal
resnico, Boga obtožuje, namesto
da bi ga prosil, hoče izsiliti z
lastno močjo, kar je Bog sebi
pridržal.

Današnja tehnika, ki človeku
na tako čudovit način kaže, kaj
vse zmore in ki je toliko pripo-
mogla do tega, da ni več tako
odvisen od naravnih sil in raznih
nesreč in boležni, ki mu je v toliko
pomoč v industriji, v prometu in
pri obdelovanju zemlje, v poklic-
nem delu in v osebem življenju,
je najbrž precej velika ovira in
težava za molitev. Ni tehnični
napredek sam ovira za molitev,
ampak človek pod vplivom tehni-
ke večkrat težje uvidi, kakšen
smisel naj bi še imela molitev in
za kaj naj bi bila še potrebna.
Nekateri hočejo ravno v imenu
tehnike osmešiti molitev in člo-
veka, ki še moli. „Včasih so molili
za dobro letino,“ tako modrujejo ti
novi modrijani, „danes pa imamo
umetna gnojila, ki so bolj uspeš-
na kakor molitev. Včasih so molili,

da bi jih Bog obvaroval pred strelo,
danes pa imamo strelovode, ki so
bolj zanesljivi. Včasih so molili za
zdravje pri živini, danes pa pokli-
čemo živinozdravnika. Včasih so v
bolezni molili in klicali Boga na
pomoč, danes pa imamo injekcije,
tablete in operacije in zdravilišča.
Včasih so molili, da bi jih Bog ob-
varoval lakote, danes vemo, da je
treba pravočasno skleniti pogodbe
in se z dobrimi trgovskimi zvezami
zavarovati za slabe čase. Včasih
so molili, da bi Bog odpustil grehe,
danes pa gremo k psihoanalitiku,
ki nas ozdravi vsakih takih temač-
nih misli in predstav. Včasih so
molili, da Bog skrbi za vse v svoji
previdnosti, danes pa vemo, da je
organizacija in psihološka izraba
danih pogojev odločilna.“

Marsikdo je tako neumen, da
verjame temu plehkemu besediče-
nju in meni, da je res moderno, če
človek več ne moli. Ne misli toliko
samostojno, da bi se vprašal, od
kod pa pridejo vsa ta sredstva, ki
jih danes človek tako uspešno upo-
rablja, kdo je zadnji gospodar člo-
veka, ki je dosegel tako velik teh-
nični napredek. Ne vpraša se, kaj
bo pa tedaj, ko vsa ta sredstva od-
povedo in nič več ne pomagajo. Ne
pomisli, kaj bo človeku v pomoč in
tolažbo ob njegovi smrtni uri in
kaj bo vzel s seboj v večnost, da
ga bo tam varovalo. Hudobni duh,
oče laži in sam lažnik, ki v tako
različnih oblikah in pod tako raz-
ličnimi imeni zapeljuje človeka,
ima kaj lahko delo.

Dr. Alojzij Šuštar, Švica

KONCIL V NEKAJ BESEDAH

Prvi vatikanski cerkveni zbor je s svojimi dogmatičnimi izjavami točno opredelil službo rimskega škofa, Petrovega namestnika. Drugi vatikanski cerkveni zbor pa je podal teologijo škofovske službe. Odlok o škofovski službi odseva nove poglede glede službe škofov, ki je predvsem pastirska, temelji na škofovskem posvečenju in se izvaja v občestvu s papežem.

P. Schillebeeckx, v priredbi p. Kukovica, podaja nekatere značilne poteze tega odloka.

Odlok o pastoralni službi škofov

Ta odlok je važen zaradi cerkvenih struktur, o katerih govori „Nove“ so naslednje točke:

1. Predviden je nov organ kolegialnega vodstva Cerkve s strani škofov, o katerih je rečeno, da nosijo skupno s papežem odgovornost ne samo vsak za svojo škofijo, ampak tudi za celotno Cerkev in vsi skupaj tudi za posamezne krajevne Cerkve. Ta organ je med tem Pavel VI. že ustanovil in mu dal ime „škofovska sinoda“, ki združuje zastopnike celotnega svetovnega episkopata. Škofovska sinoda se bo

redno sestajala pod predsedstvom papeža, da bo razpravljala o vseh velikih problemih, ki zadevajo ali celotno Cerkev ali pa kakšno posebno krajevno Cerkev. Redno bodo škofje na teh sinodah imeli le posvetovalen glas, lahko jim pa papež v posebnih primerih da tudi odločujoč glas.

2. V istem duhu je tudi odločitev koncila, naj krajevni škofje zasedajo važna mesta v rimski kuriji, obenem naj se pa ta kurija internacionalizira. Do sedaj so bili kurialni uradniki večinoma Italijani.

3. Popolnoma novo je gledanje na oblast krajevnega škofa. Preje je obstajal takorekoč seznam tega, kar je mogel škof storiti. Z drugo besedo: izhajalo se je iz načela, da škof dobi svojo oblast od papeža in je torej ima le toliko, kolikor mu je je dal papež. Danes pa je stvar drugačna. Danes se bo kvečjemu lahko predložila in sestavila listina, v kateri bo povedano, do katere meje omeji papež škofovsko oblast v interesu celotne Cerkve. Povedano drugače: danes smo prišli do prepričanja, da škofovsko posvečenje samo da škofu vso tisto oblast, ki je potrebna, da more biti v resnici in dejansko pravi pastir njemu izročene krajevne verske skupnosti.

4. Škofovske konference so sedaj uradno ustanovljene kot nov, do sedaj nepoznani element v zgradbi Cerkve. In sicer so te konference lahko narodne, provincialne ali pa celo nadnarodne. Da bi bilo vodenje posameznih cerkvenih pokrajin, naj bodo te narodne ali nadnarodne, res učinkovito, je posebej izražena želja, naj bi na te škofovske konference bili povabljeni tudi zastopniki višjih predstojnikov redovnih družin.

5. Novo počelo v zgradbi Cerkve je tudi upostavitve pastoralnega sveta krajevnega škofa, v katerem naj bodo zastopani tako duhovniki kakor laiki V skladu s koncilskim odlokom o službi škofov imenuje te duhovnike — člane pastoralnega sveta škof sam. V nekem drugem odloku pa koncil da to pravico duhovnikom samim, da izvolijo iz svoje srede tiste duhovnike, ki naj jih pri škofu zastopajo. Ta drugi način je brez dvoma bolj primeren za učinkovitost delovanja pastoralnega sveta.

6. Končno je novost, da ta odlok priporoča revidiranje ustanove nuncijskih ali papeških poslanikov. Najmanj, kar se prosi, je njeno pomednarodenje in pa bolj natančna razmejitev njihove oblasti in delokroga.

Ribičeve sandale

Morris West - Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

Potocki je sunkovito dejal:

„Misliti na Rim, kjer so menili, koliko vedo, pa se je zdelo, kakor da so neobčutljivi za naše trpljenje.“

Ciril je odobravajoč prikimal z glavo. „Pri meni je bil spomin na velikega Andreja Szeptickyja, galicijskega metropolita. Rad sem ga imel kakor očeta. Gnusilo se mi je, kar so mu storili. Spominjal sem se ga kakor hrast močnega, spominjal vsega skrušenega, ko je gledal, kako so uničevali vse, kar je postavil ali ohranil: šole, semenišča, stara izročila. Dušila me je tedaj brezsmiselnost vsega in spraševal sem se, ali je res bilo potrebno uničiti toliko življenj, zamoriti toliko plemenitih duš, da bi lahko spet začeli nekaj znova. Žalostni dnevi so to bili.“

Potocki je zardel. Celo pod redkimi lasmi se je pordečila koža.

„Sram me je, Vaša Svetost. Nikdar ne bi smel zdvomiti.“

Ciril se je tegobno nasmehnil.

„Zakaj pa ne? Vsi smo ljudje. Vi morate plesati po eni žici na Poljskem, jaz pa v Rimu. Zgodi se lahko, da bova oba v nevarno-

sti, in pred padcem rabila mrežo, kjer se bova ujela. In lepo Vas prosim, da mi verjamete, kadar pravim, da mi včasih zmanjka razumevanja, nikdar pa ne ljubezni.“

„V Rimu ne razumejo vedno, kar delamo na Poljskem,“ je pripomnil Potocki.

„Pošljite mi sla, ki bo znal razložiti. Obljubim Vam, da ga bom takoj sprejel.“

„Toliko takšnih poslancev bo in vsakdo bo govoril v svojem jeziku ... kako boste zmogli vse sprejeti, Svetost?“

„Dobro vem, kaj me čaka.“ Cirilovo telo se je upognilo, kakor da bi velika teža nanj pritiskala.

„Učimo, da papež po milosti Svetega Duha ne more zagrešiti bistvenih napak. In čim bolj molim, še vedno ne vidim nobene zarje nad gorami. Čeprav sem med Bogom in človekom, vendarle poslušam človeka in glas svoje vesti.“

Poljakov obraz že ni bil več tako resen.

„Srce naj srcu govori, Svetost. Morda je to dialog med Gospodom in ljudmi.“

„Pojdiva večerjat,“ je dejal Ciril. „Oprostite, če imajo moje nune malce pretežke roke pri pravi omake. Dobro kuharsko knjigo jim bom moral podariti.“

Večerja res ni bila bogve kaj posebnega; pila sta lahko vino z Albanskih gora in v prostem razgovoru sta se pričela ujemati. Takrat je Ciril razgrnil svoje srce in začel govoriti o drugi stvari.

„Čez dva dni bom kronan. Od-

več so mi take ceremonije. Naš Gospod je šel v Jeruzalem, sedeč na oslu. Mene pa bodo na ramenih nosili plemenitaši, v senci pahljač rimskih cesarjev, zasutega v zlatu in milijoni luči bodo svetile v uri mojega zmagoslavja. Sram me je, da s Tesarjevim naslednikom ravnajo kakor s kraljem.“

Potocki se je lahko nasmehnil in odklonilno zmajal z glavo.

„Ne bodo vam dovolili nobene spremembe, Svetost.“

„Vem. Rimljani hočejo imeti svojo veselico na vsak račun. Res ne bi mogel vstopiti v cerkev sv. Petra peš, ker me tako ne bi videli. In tudi je res, da obiskovavci ne hodijo vanjo molit, ampak gledat papeža. In še dalje, stalno me spominjajo, da sem knez — vladar v smislu dogovora in da mora vsak vladar nositi svojo krono.“

„Dajte si jo na glavo, Svetost,“ je Potocki dodal s pikrim humorjem. „Kmalu vas bodo kronali s trnovo.“

Kardinal Valerio Rinaldi je v svoji rezidenci pod Albanskimi gorami priredil gala večerjo. Povabljeni so predstavljali res veličastno družbo: Rinaldi jo je znal obvladovati s spretnostjo moža, ki je pravkar dokazal, da ume postavljati in imenovati kralje.

Navzoč je bil Leone, pravtako plavolasi in vitki general jezuitov pater Semmering; pa Goldoni iz Državnega tajništva, dalje Bene-

deti, poverjenik vatikanskih financ; tudi bistri Orlando Campeggio, direktor Osservatore Romano, je bil prisoten. Na drugem koncu mize, tako nekako kakor da bi v njem priznali neke koncepcije mistikom, je sedel Sirijec Rahamani.

Večerjali so na visokem in širokem balkonu, ki je kraljeval nad lepo urejenim vrtom. V daljavi so se bliščale luči Rima. Ozračje je bilo prijetno in nebo je bilo posuto z zvezdami.

Campeggio je užival nad pravo cigaro in govoril odkrito, saj se je počutil kot knez med knezi.

„Najprej, predstaviti moramo papeža v kar najbolj ugodni luči. Doslej smo vse delali z vidika, češ da je bil v ječi zaradi obrambe vere. S tem smo mu pridobili simpatije, naklonjenost in zvestobo. A to je samo začetek, ne pa rešitev vseh naših problemov. Zdaj smo se domislili, da bi ga predstavili kot „ljudskega papeža“. Da bomo to izpeljali, nam bodo člani kurije morali svetovati in tudi z nami sodelovati.“

Leone je povedal svoje mnenje, zreven pa lupil jabolko. „Da, jasno je, da ga bomo morali predstaviti. Potrebno bo pa tudi, da popravimo napake. Saj itak že veste, kaj se je danes zgodilo na konzistoriju. Če bi namreč objavili, kar je tam dejal — brez zadostne razlage — bi se zdelo, da je pripravljen kratko in malo vreči skozi okno dvatisoč let tradi-

cije. Dejal nam je, da ni mož sva-jeja časa. Zato ga bomo morali spomniti, kaj so naši časi in s kakšnim orodjem moremo računati.“

„Mislite, da ga on ne pozna?“ je dejal Semmering.

Leone je namršil obrvi.

„Ne vem z gotovostjo, vem pa da hoče uvesti nekaj novega, preden bo imel čas, da bi preiskal staro v Cerkvi.“

„Kakor se spominjam,“ je mehko pripomnil Sirijec, „nas je prosil, naj bi mu našli moze gorečih src. To pa ni nič novega.“

„Naš red šteje sedaj 40 tisoč mož,“ je jedrnat dodal jezuit Semmering, „in vsi smo pripravljeni odzvati se njegovemu pozivu.“

„Ne vsi,“ je pripomnil Rinaldi brez sleherne maščevalnosti. „In to moramo priznati. Če vzamemo na znanje lenivost, stremušvo in birokracijo v samem središču Cerkve, je to zato, ker smo mi sami pomagali pri njih rasti. Včeraj mi je dejal: „Sedemnajst let sem živel v krajih, kjer stotine milijonov človeških bitij umirajo brez duhovnikove tolažbe, še več, ne da bi kdaj slišale božjo besedo; tukaj pa vidim stotine duhovnikov, ki morajo vpisati uro prihoda in odhoda iz službe, posvečajo se pa žigosanju dokumentov.“

„Kaj neki pričakujete od nas?“ je jedko vprašal Benedetti. „Da bodo ves Vatikan vodili računski stroji IBM in da bodo vsi duhov-

niki šli v misijone? To je vse-
kakor višek naivnosti!“

„Meni se pa ne zdi tako naivno,“
je povzel Leone. „Še zdaleka ne.
Možno pa je, da s preveliko na-
glico hoče zmanjšati pomen Rima
za vso Cerkev, kar se tiče reda,
discipline in obrambe vere.“

Ko je Goldoni s hreščočim in
rimskim glasom podajal svoje
mnenje, je zvenelo kakor tleče de-
blo na ognju:

„Menim, da je zelo sposoben v
političnih zadevah. Dejal je, da je
potrebno pri zgradnji Cerkve upo-
štrevati različne človeške zmožno-
sti vsake dežele. Tudi je rekel,
da smo se vse preveč osredotočili
in hkrati predolgo zavlačevali na-
črt usposabljanja mož, ki bi zmo-
gli obdržati vesoljnost Cerkve zno-
traj posameznih narodnih kultur.“

„Nova metla dobro pometa,“ je
pikro vsekal Benedetti. „Namenjen
je, enkrat za vselej počistiti vse
sobane. Ni mu prav, da uživamo
tolikšen kredit, medtem pa se še
naprej bohota revščina v Uru-
gvaju ali med Urdi. Sprašujem se,
če morda ve, da je pred štiridese-
timi leti Vatikan skorajda doživel
finančni polom in moral zaprositi
za posojilo, ko je bilo treba pla-
čati stroške papeških volitev. Zdaj
pa vsaj lahko krijemo naše stro-
ške in se bolj korajžno giblje.“

Rahamani je pristavil: „Ko nam
je govoril, sem se spomnil, da so
prvi apostoli odšli na pot in pri-
digovat brez osebnih izkaznic in
tudi brez dodatkov za potne stro-

ške. Tako je tudi Ciril sam prišel
iz Sibirije v Rim.“

„Že mogoče,“ je razjarjeno če-
jal Benedetti. „A povejte mi, emi-
nenca, ste že kdaj videli račun
misijonarjevih poti ali pa izraču-
nali, koliko stane vzgojiti profe-
sorja za semenišče?“

Leone je stresel svojo belo grivo
in prasnill v smeh, ki je prestrašil
vse ptice, počivajoče v sosednjih
cipresah.

„Izvolili smo ga v imenu bož-
jem, zdaj pa nas je na vsem le-
pem strah; z ničemer nam ni za-
grozil, tudi ni prosil, česar mu ne
bi mogli nuditi, pa vendarle ga
sedaj premlevamo kakor zarotniki,
pripravljajoč se na boj. Kaj nam
je pravzaprav napravil?“

„Morda nas vse preveč dobro
pozna,“ je dejal Semmering.

„Morda,“ je dodal Rinaldi, „nam
zaupa več, kakor pa mi v resnici
zaslužimo.“

Odlomki iz tajnih zapiskov Velikega Duhovnika Cirila I.

Pozno je že in luna stoji visoko
na nebu. Trg sv. Petra blišči v
praznoti. Te dni enkrat bom mor-
al zlomiti verige, ki me tišče v
protokolu in previdnosti, da bom
lahko svobodno smuknil skozi An-
gelska vrata. Rad bi videl ovce
moje črede tam, kjer se ponavadi
sprehajajo ali posedajo, tamkaj,
v zakotnih ulicah ob Tiberi ali pa
v barakah, kjer se drenjajo v svo-
jih strahovih, skrbeh in ljubezni.

Moram obiskati vse to moje mesto, da ga bom spoznal v pravi luči in pa da bodo tudi mene spoznali takega, kot sem.

Od pravljic, ki sem jih slišal v otroških letih, se spomnim tiste o kalifu Hárun al Rášidu, ki se je zvečer preoblekel v preprostega državljana in potem tak v temnih nočeh poslušal bitje src svojih podanikov. Spominjam se, da je naš Učitelj sedel za mizo s cestnarji in vlačugami, pa se sprašujem, kako da so njegovi nasledniki tako radi vladali sedeč v tajnih dvoranah in se prikazovali ljudstvu kot polbogovi samo ob izrednih prilikah.

Pred seboj imam razgrnjeno pismo, ki mi ga je poslal Kamenev, zraven pa priložil darilo ob mojem kronanju: drobno prgišče ruske zemlje in majhno vrečičo semen sončnice. Takole mi piše:

Spominjam se, da sem Vas ob neki priliki vprašal, kaj najbolj pogrešate izven svoje ožje domovine, in odgovorili ste mi, da ukrajinske sončnice. Tisti trenutek sem vas zasovražil iz srca, ker sem jih tudi jaz pogrešal. Saj sva oba bila izkoreninjena. Vi ste postali spet izkoreninjenec, jaz pa medtem prvi državlján Rusije.

Vas je prevzela maščevalnost? Kdo ve. Jaz jo namreč čutim nasproti Vam. Oba skupaj bi mogla izpeljati velike načrte, a na za-

lost ste Vi trdno zaverovani v sanje o onostranstvu; jaz pa drugače mislim, da je najbolje, kar morem storiti, iz neplodne zemlje napraviti plodno, iz neukov vzgojiti modrece, iz slabotnih in drobnih staršev ustvariti velike in zdrave otroke med sončnicami.

Če sploh kaj daste na take stvari, potem k vaši izvolitvi čestitam. Možno je, da bova še drug drugega potrebovala. Jaz in moji sodelavci smo pripeljali domovino do blagostanja, ki ga še ni poznala; smola pa je, da nam od vsepovsod groze meči. Severnoamerikanci se nas boje, Kitajci pa bi nas radi potisnili za petdeset let nazaj.

Mogoče sem za Vas Anti-krist. A ta trenutek sem Rusija, sem varuh svojega naroda. Na razpolago Vam je nebrojno orožje. In prav dobro vem, dasi si tega ne bi drznil javno izpovedati, kako močno je to orožje. Edino, kar morem upati je, da ga nikdar ne boste obrnili proti svoji domovini ali pa dali na razpolago kakršni koli pogubni zvezi bodisi z Zahodom bodisi z Vzhodom.

Ko bodo semena sončnic začela poganjati, se spomnite matere Rusije in tudi tega, da mi dolgujete eno življenje. Ko bo prišla ura in ga

boste morali plačati, Vam bom poslal sla, ki bo govoril o sončnicah. Samo njemu verujte in z nikomer drugim se ne zgovarjajte. Nimam Svetega Duha nad seboj, da bi me varoval, in sem zato prisiljen paziti se celo pred prijatelji. Ko bi le mogel Vas med nje prištevati!

Vas pozdravlja

Kamenev

Več kot desetkrat sem pismo prebral. Dobro poznam Kamenevovo stremuštvo, njegovo neugnano hotenje iztisniti vsaj nekaj dobrega iz življenja v zameno za lastno pobesnenje in vseh, ki jih je vanj prignal v pretečenih letih. Ne gledam v njem Antikrista, niti velikega krivóvernika ne. Uveren sem, da bi se požvižgal na marksistično dogmo, če bi mu to služilo v dosego načrtov. Mislim, čeprav ne z vso gotovostjo, da me prosí pomoči pri ohranitvi vsega dobrega, opravljenega v narodov blagor, da bi se še naprej mogel razvijati v miru. Če je temu tako, mu pomoči ne bom odrekel.

Nekateri znaki pa kažejo, da laže. Še kar naprej so vpadi in vdori na vseh mejah v znamenju srpa in kladiva na dnevnem redu. Velika kriva vera o rajú na zemlji se razrašča po vsem svetu kakor rak in na vrhu te vere stoji Kamenev. In proti temu se bom boril.

Ne morem pa tudi zanikati ču-

dovitih potov, ki jih Bog izbira, ko hoče prodreti v duše najbolj nepričakovanih ljudi: tako se mi zdi, da vdira v Kamenevovo dušo. Čutim, čeprav še zelo megleno, da sta najini usodi na nek način v božjih načrtih povezani. Kamenev si želi mojega prijateljstva; prav rad bi mu ga dal. Prosi me za neke vrste premirje, a kako naj sklepam dogovore z zmoto? Vem, da me je sposoben izdati, in da je v meni slabost samoprevare in izdajstva Cerkve.

Jutrišnjo mašo bom opravil za Kameneva. Nocoj moram pa veliko moliti za razsvetljenje papeža Cirila.

IV.

Kronanje Cirila I. je bilo Juriju Fabru neskončno dolga slovesnost, sicer lepo izvedena, a utrujajoča. Ubrani zvoki zborov so ga spravili v malodušje, paradna procesija prelatov, duhovnikov in redovnic, vitezov in vojakov ga je dražila; v vzdušju, ki je puhtelo iz osemdesettisoč človeških teles v gneči na trgu sv. Petra, mu je postajalo slabo.

Poročilo je bil že napisal in oddal: s tri tisoč besedami je prikazal v sijajnem stilu ves čas, pomembnost in veličastje tega dne. Saj je že prej enkrat videl kronanje; to pot ga je k navzočnosti gnala samo zavest, da bo predsedoval časnikarski tribuni s svoje-

ga častnega sedeža. Stlačen je bil med debelim Nemcem in Campeggiom, suhim direktorjem Osservatore Romana. Najmanj dve uri bo moral zdržati, dokler se cenjena časnikarska bratovščina ne bo podala na trg, kjer ji bo pravkar kronani papež podelil blagoslov kakor vsej množici najbolj preprostih Rimljanov in iz vsega sveta došlim turistom.

Faber se je oprl na kolena in začel razmišljati, da bi samega sebe potolažil, kaj bi lahko Ciril pomenil njemu in Chiari. Do tega trenutka je kurija skrivala papeža. Samo nekajkrat se je pojavil med ljudmi in njegove prve izjave res niso bile pomembne. Vedno bolj pa so se širile govorice, da je novotar, mož z lastnim gledanjem in tudi zadostno močjo, da bo svoje gledanje uresničil. Različni vatikanski funkcionarji so že govorili o spremembah in to celo v samem središču. Morda bo pa kakšna sprememba zadela tudi sveto rimsko sodišče, kjer že dve leti mirno počiva Chiarina prošnja za razveljavo zakona. Italijani se s pikrimi besedami oglašajo na račun tega vzvišenega sodišča: „V Italiji ni dovoljena razporoka. In samo katolikom jo dovolijo.“ V tej opazki je precej bodic. Niti država niti Cerkev ne dopuščata možnosti razporoke, obe pa na debelo zatisneta oči pred divjimi zakoni, tako v modi med bogatimi, in neurejenimi zakonskimi zvezami, ki jih je vedno več med revnimi sloji.

Cerprav je sodišče strogo cerkvena ustanova, je vendar velika večina postopkov v rokah odvetnikov, specialistov v cerkvenem pravu. Ti so eno najbolj zaključenih omizij na vsem svetu, najbolj strogih in nedostopnih. Skoraj vedno se vsi zakonski problemi izgube v slepi ulici, kot da bi nikomur ne bile mar življenjske tragedije, ki jih s takšnim ravnanjem povzročajo. V teoriji se mora sodišče izreči tako v primerih, ki lahko plačajo vse odvetniške stroške, kakor tudi tistih, kjer prizadeti tega ne zmorejo. V praksi je pa tako, da hitreje dosežejo odločbo sodišča tisti, ki si lahko privoščijo najetje najboljših odvetnikov, kakor pa oni, ki jim usoda ni denarno naklonjena.

Postopek o razveljavi zakona je olajšan, če prvo prošnjo podpišeta oba zakonca. Če pa zaprosi samo eden in drugi predloži protidokaze, je primer verjetno že izgubljen. Če poraženi partner hoče doseči civilno ločitev zakona in se na novo poroči v inozemstvu, bo izobčen iz Cerkve, italijanska država pa ga bo obtožila bigamije. Zato je v Italiji praksa divjega zakona najbolj enostavna rešitev, kajti bolje je, da si znotraj Cerkve obsojen kakor izven nje, in prijetneje je živeti v smrtnem grehu kakor pa se sam valjati v ječi Regina Coeli.

V takem odnosu sta tudi živela Jurij Faber in Chiara Calitri.

Bo še

SUETOVNE NOVICE

Avstrija

Kardinal Koenig je v pastirski skrbi za ločene in zopet poročene vernike sklical posebno komisijo z namenom, da prouči vprašanje, v koliko bi bilo možno pripustiti k sv. zakramentom vernike, ki so se ločili in znova poročili. Komisija naj bi o tem podala poročilo na konferenci avstrijskih škofov.

Rim

To leto je na duhovnih vajah v Vatikanu od 15. do 21. februarja govoril P. Loew. Duhovnih vaj se je udeležil tudi sv. oče kot običajno vsako leto. P. Loew je eden od prvih duhovnikov delavcev in je zaposlen pri nakladanju ladij v Port-de-Bouc. Ustanovil je misijonsko družbo sv. Petra in Pavla za apostolat med delavci; družba se je razširila v Angliji, Švici, Kanadi in Brazilu.

Anglija

Z obiskom Anglije po kardinalu Marty je bil storjen nov korak na poti do zблиžanja med katoliško in anglikansko Cerkvijo. Ob različnih prilikah se je pariški nadškof sestal z nadškofom Ramseyem iz Canterbury. Izjavila sta, da sta se razgovarjala o pastoralnih vprašanjih glede mešanih zakonov. To potovanje potrjuje tudi važnost ekumenizma v francoskem katolicizmu. Katoliška Cerkev v Franciji se je odločno zavezala za ekumenska prizadevanja, je dejal kardinal Marty. Pripravljena je podpirati in pospeševati teološka raziskavanja in razmišljanja z vsemi verstvi. Vendar ekumenizem med nami še ni dovolj popularen.

Izrael

Izraelski parlament je odločil, da sta judovske vera in judovska narodnost neločljivi. S 67 glasovi proti

15 glasovom in 23 praznimi glasovnicami je bil sprejet 12. februarja zakon, po katerem je rabinska verska postava uradni kriterij za določanje, kdo je Jud. Tak je rezultat glede vprašanja Shtalit. Predsednik vlade gospa Golda Meier je prosila poslance, da naj odločijo v smislu, da je ločitev narodnosti in judovske vere še važnejše kot obstoj izraelske države.

Z.S.S.R.

Štirideset duhovnikov litvanske katoliške Cerkve je pred nedavnim naslovilo na Kosygina izjavo, s katero ga opozarjajo na nekatera dejstva, ki se dogajajo v Litvi, kot deportacija škofov, dopustna višina števila semeniščnikov, nemožnost tiskanja knjig in časopisov, načrtno in psihološko mučenje laikov, samovoljno prestavljanje duhovnikov. Ta dejstva so v nasprotju ne samo s spisi Lenina, temveč tudi s sovjetsko ustavo, ki priznava svobodo bogočastja; so v nasprotju tudi s kazenskim zakonikom, čigar člen 143 predvideva kazen za vsakega, ki bi oviral svobodo. Preteklega avgusta sta dva litvanska duhovnika osebno nesla to pritožbo in jo izročila predsedniku sovjetskega ministrskega sveta.

Avstrija

Vedno več mladeničev prebije svoje počitnice v samostanih. Trenutno visoko presegajo možnosti sprejema prošnje za udeležbo na duhovnih vajah ali pa za delno udeležbo v re-

dovnem življenju v 12 avstrijskih samostanih, ki sprejemajo take goste. Tako poroča „Informativni center za verske poklice“ na Dunaju. To je edini organ te vrste in ga je pred dvema letoma ustanovila Zveza avstrijskih redovnic.

Vatikan

Eden izmed uradnih vatikanskih dokumentov „Dejanja svete Stolice“ priznava, da število semeniščnikov ne neha upadati. Po tem poročilu se je število semeniščnikov na svetu zmanjšalo od 167.000 v letu 1964 na 147.000 leta 1969. Razmerje med duhovniki in verniki se je v letih 1965 do 1968 zvišalo od 1.379 na 1.437. Toda razmerje se znatno spreminja na raznih kontinentih. Medtem ko v Evropi pride na 1 duhovnika 1191 vernikov, pride v Severni Ameriki na 1 duhovnika 4.200 vernikov, v ostalem svetu pa na 1 duhovnika 10.413. Edina svetla točka, ki obeta optimizem, je porast števila semeniščnikov, ki zavisijo od kongregacije za evangelizacijo narodov.

Nova Gvineja

Ob svoji zadnji konferenci so škofje objavili dokument, ki očita avstralskim oblastem na južnovzhodnem delu otoka kolonistovsko zadržanje, ki se kaže v administrativnem centralizmu, ki onemogoča vsako decentralizacijo, še manj pa u-stvaritev krajevne vlade. Obtožujejo tudi sistem dela, ki razdira družine. ko loči družinske člane skozi dolge

periode. Šolskemu sistemu pa očitajo, da ne upošteva kulturne preteklosti krajev.

Sovjetska Rusija

1453 družinskih mater, ki žive v 36 mestih Sovjetske zveze, je poslalo skupno pismo sovjetskim mogotcem Brežnev, Kosyginu in Podgornju. V pismu se matere bridko pritožujejo nad preganjanjem otrok, ki pripadajo različnim veroizpovedim. Navajajo konkretne slučaje nasilja in mučenj, ki jih nad otroci izvršujejo komunisti.

Južna Afrika

Škofovska konferenca je sklenila vpostaviti župnijske svete, ki bodo koordinirali delo različnih verskih ustanov. V večini 32 cerkvenih con dežele so župnijske svete že organizirali.

Vatikan

Državni tajnik je zavrnil potrditev imenovanja gđč. Elizabete Müller, stare 44 let, za svetovalko pri poslaništvu federativne Nemčije pri sv. Stolicy, češ da tradicija določa, da naj bodo diplomatski zastopniki pri sv. Stolicy moškega spola. Tistim, ki so opomnili, da že obstoja akreditirana ženska diplomatinja pri sv. Stolicy v osebi gđč. Bartelds, tiskovne poverjenice pri nizozemskem poslaništvu, so odgovorili, da bi bile ženske diplomatinke možne sprejeti posle, za katere Vatikan ne želi, da bi jih opravljale ženske. Gđč. Bartelds pa da je na

diplomatski listi na tretjem mestu in se zdi, da ni mogoče, da bi bila ona poklicana voditi diplomatske posle.

Avstrija

Dunajski nadškof, kardinal Koenig, je objavil pastoralni načrt za dunajsko nadškofijo, katerega je izdelala v preteklem maju nadškofijska sinoda. Načrt predvideva popolno reorganizacijo župnij, ustanovitev izvenžupnijskih pastoralnih središč in pritegnitev laikov v župnijsko administracijo.

Južna Afrika

Mons. Hurley, nadškof v mestu Dueban, je poslal vsem župnijam energično pastirsko pismo in ukazal župnikom, da ga vernikom preberejo. V pismu pravi nadškof, da je v Južni Afriki življenje slehernega človeka odvisno od rasne pripadnosti in opozarja, da je rasna politika iztrgala iz družin poldrug milijon afriških delavcev. „Poznamo,“ pravi nadškof „posledice tega dejstva, ki spodbuja ljudi k nenravnosti, k vlačugarstvu in protinaravnim grehom. Žene pogrešajo tolažbe in podpore mož zase in za svoje družine. Otroci gledajo v svojih starših tujce.“

Mons. Hurley prosi kristjane, da naj ostanejo zvesti Kristusu in njegovim naukom veliko bolj kakor katerikoli rasni skupnosti. Nadškof pravi, da se prav dobro zaveda, da jih prosi velikih, heroičnih žrtev.

novice iz SLOVENIJE

Dr. Josip Demšar — častni doktor
Teološke fakultete

V okviru proslavljanja 50-letnice Teološke fakultete v Ljubljani je bila v četrtek po veliki noči še ena slovesnost. Fakultetni svet je podelil častni doktorat iz teologije upokojenemu profesorju **dr. Josipu Demšarju**, ki je edini še živeči predavatelj fakultete od njenih začetkov.

Profesor **dr. Josip Demšar**, ki je 40 let predaval pedagogiko in katehético, je naredil doktorat iz teologije na dunajski univerzi, doktorat iz pedagogike in psihologije pa na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Več kot 50 let je bil glavni predstavnik katehetskega dela v Ljubljani.

Skladatelj Alojzij Mihelčič —
90-letnik

Alojzij Mihelčič je 3. marca letos slavil svojo 90-letnico, dopoldne pri Mariji Pomagaj na Brezjah, popoldne pa na domu v Ljubljani v krogu sinov, hčera, snah, zetov, vnukov in vnukinj, ki so mu prinesli šopke

rdečih nageljnov v znak ljubezni in spoštovanja.

Komponirati je začel že v rani mladosti. Naj omenimo le nekatere: 1 latinska maša, 2 slovenski maši za mešani zbor, 2 slovenski maši za eno in dvoglasno ljudsko petje s spremljavo orgel, 30 mašnih pesmi za mešani zbor, 17 božičnih, 20 velikonočnih, 73 Marijinih, 55 obhajilnih in blagoslovnih. — Izdal je tudi precejšnje število svetnih skladb, od katerih so nekatere ponarodele. Najbolj znana je zbirka *Nebo žari*, ki je leta 1967 izšla že v enajsti izdaji.

Nov odbor Mohorjeve družbe

V četrtek, 12. marca, je bila v Ljubljani prva seja na občnem zboru izvoljenega odbora Mohorjeve družbe v Celju. Za predsednika je bil izvoljen mariborski pomožni škof **dr. Grmič**, za podpredsenika **prof. dr. Emilijan Ceve** in inž. **Jože Strgar**, za družbenega tajnika pa **Jože Gregorič**.

Urbanizacija v Sloveniji od leta 1948 do 1967

Rafko Lešnik, stolni kanonik v Ljubljani, je v zadnji številki lanskega letnika „Cerkev v sodobnem svetu“ podal pregled urbanizacije v Sloveniji od leta 1948 do leta 1968.

„Z napredkom tehnike je tesno povezan razvoj industrializacije, ki ga vedno spremlja urbanizacija (koncentracija prebivalstva).

Zanima nas, kako se je ta proces vršil v Sloveniji od l. 1948 do 1968.

Prebivalstvo v Sloveniji: l. 1948: v mestih: 386.081 ali 26.8%; na podeželju: 1.053.719 ali 73.2%; leta 1968: v mestih 637.377, na podeželju 1.063.258 ali 37.4% oz. 62.6%.

Slovenija je torej narasla za 260 tisoč 835 prebivalcev; od tega je ostalo na podeželju 9.539 ali 3.8% vsega prebivalstva, v mesta pa jih je odšlo 251.296 ali 96.2% vsega prirastka. Urbanizacija je torej zelo očitna, saj naraščajo praktično skoraj samo „mesta“.

Mihael Žužek SJ — o Cerkvi v Sloveniji

„Slovenska Cerkev ima precej izjemen položaj. Od pokristjanjenja sem — še reformacija se tega ni bistveno dotaknila — se je ljudstvo čutilo povsem identificirano s Cerkvijo. Fara je bila občina, matični urad, šola (še pred 150 leti je bilo skoraj vse šolstvo cerkveno!), pre-

svetno in gasilsko društvo — vse do političnega udejstvovanja. Nihče ne zanika, da je bilo to v določenih ozi-rih tudi koristno. Po zaslugi Cerkve smo to, kar smo, izobraženo in napredno ljudstvo...

Revolucija v zadnji vojni pa pomeni za Cerkev v Sloveniji tak pretres, da še sedaj nismo prišli k sebi. Dve desetletji je Cerkev živela tako rekoč iz nagona po samoohranitvi in v zaupanju v nadnaravne dejavnike. Iskala je samo „sprotne“ rešitve bre dolgoročnejših refleksij. Imela je pred seboj en jasen cilj: preživeti.

Danes že razmišljamo o tem, kakšna naj bo prisotnost Cerkve v novi družbi.

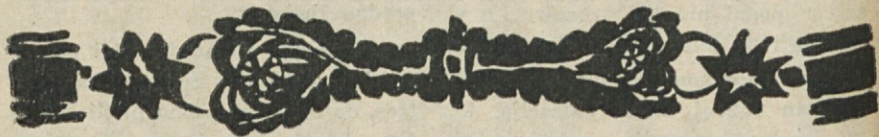
Toda — ali smemo o tem že odkrito in brez skrbi govoriti? Marsikaj kaže na to, da še ne... Še vedno se ne morejo nekateri sprijazniti z dejstvom, da bo tudi Cerkev en močan dejavnik javnega življenja... Vsako prizadevanje Cerkve, ki ni v skladu z njihovim konceptom o „evtanaziji religije“, jim diši po klerikalizmu.

Koncil je govoril o „Cerkvi v svetu“. Mi bi morali govoriti o „Cerkvi v Sloveniji.“

Pri tem ne bi smeli biti preveč rahločutni do obstoječe zakonodaje. V samoupravni družbi pač ne gre, da bi pri zakonodaji v verskih skupnostih sodelovali vsi mogoči forumi — razen verskih skupnosti.“

MED NAMI V ARGENTINI

Rev. Martija Lamovšek — 70-letnik

11. marca 1900 se je g. Matija Lamovšek rodil v župniji št. Rupert na Dolenjskem. Po gimnaziji v Škofovih zavodih v št. Vidu je vstopil v ljubljansko bogoslovje in bil posvečen v duhovnika 29. junija l. 1925. Osem let je deloval v težki župniji Selca nad Škofjo Loko, nato pa do odhoda v begunstvo l. 1945 v župniji Device Marije v Polju. V taborišču v Spittalau ob Dravi je prevzel vodstvo dušnega pastirstva za begunce do odhoda v Argentino l. 1949. Tu je deloval na raznih farah. V vseh letih je pomagal tudi v slovenskem dušnem pastirstvu, posebej v Morón - Castelarju. G. župniku Lamovšku želimo še mnogo življenjskih in duhovniških jubilejev!

Duhovne vaje fantov in deklet

V marcu so bile enodnevne duhovne vaje za fante in dekleta — glede na starost v štirih posameznih skupinah — dve fantovski in dve dekliški (od končane osnovne šole do 16. leta in od 16. leta starosti dalje). Deklet se je udeležilo čez 120.

Obe fantovski in nižja dekliška skupina so imele duhovne vaje v škofovem zavodu v Adrogué, višja dekliška skupina pa v sestrskem zavodu v Villa Devoio. Duhovne vaje sta vodila g. Franc Urbanija za fante in g. Marijan Bečan za dekleta.

Duhovne obnove — Velika noč

Kot vsako leto so bile po vseh slovenskih središčih duhovne obnove kot priprava na Veliko noč in utrditev verskega življenja med rojaki. Po posameznih krajih so jih vodili: v Moronu, San Justu in deloma v Carapachayu g. msgr. Orehar; v Ramos Mejiji g. prelat Franc Novak; v San Martinu g. Franc Grom; v Carapachayu deloma g. svetnik A. Košmerlj in g. Matija Borštinar; v Berazategui g. dr. A. Stare; v Lanusu gg. lazaristi. Zaključek duhovnih obnov je imel g. msgr. Orehar. Rojaki so se v lepem številu udeleževali duhovnih obnov in prejeli zakramente za Veliko noč.

V velikem tednu so bili skupni slovenski cerkveni obredi v Sloven-

ski hiši. Vodil jih je g. msgr. Orehar ob asistenci gg. župnika G. Malija, župnika M. Lamovška, župnika J. Škerbca in M. Borštnarja. Obrede je spremljal slovenski pevski zbor Gallus pod vodstvom g. T. Selana.

Na veliko soboto je bil po skupinah blagoslov velikonočnih jedil.

V Slomškovem domu je bila na veliko nedeljo popoldne ob velikem številu rojakov zelo lepo uspela „slovenska velika noč.“

23. občni zbor Zedinjene Slovenije

15. marca je bil v Slovenski hiši redni občni zbor. Glavni namen je bil početi poročila za preteklo dobo in pripraviti načrt za obhajanje 25-letnice našega odhoda od doma zaradi nasilja komunizma. Volitev ni bilo, ker so odborniki voljeni za dve leti in je bil to vmesni občni zbor. G. predsednik Božo Stariha je obrazložil program proslav 25-letnice, kakor ga ima v načrtu poseben pripravljalni odbor, ki ga vodi prof. Lojze Horvat. Udeleženci so prejeli brošuro „Letno poročilo“, ki jo izdaja „Zedinjena Slovenija“ za svoje člane.

Začetek osnovne šole

15. marca je bila začetna sv. maša za ljudskošolske otroke, ki hodijo v slovenske sobotne šole. Sv. mašo je daroval g. msgr. A. Orehar. Letošnja proslava je bila združena s počastitvijo 70-letnice mladinskega pisatelja g. Mirka Kunčiča,

ki je ta dan prišel med izredno številne otroke.

Po maši so otroci iz šole „Škofa dr. G. Rožmana“ iz S. Martina igrali jubilentovo igro „Triglavska roža“. Režija: g. Maks Borštnik, scenografija: g. Frido Beznik, voditeljica priprav: gdč. Katica Kovač, pri obširnem delu je pomagal učiteljski zbor omenjene šole ter številni sodelavci. Za odrasle je bila posebna predstava na predvečer, v soboto 14. marca, pod okriljem Slovenskega gledališča, ki je pripomoglo k splošno priznanemu uspehu predstave.

Majhna slika velikega dela za otroke po slovenskih šolah: lansko leto je v 9 šolah (Berazategui, Buenos Aires, Carapachay, Castelar, Mendoza, Ramos Mejía, San Justo, San Martín in Slovenska vas) bilo vpisanih 689 otrok; poučevalo je 9 voditeljev oz. voditeljic, 9 katehetov in 52 učnih moči. Šolski odsek šteje z g. referentom Aleksandrom Majhnom in nadzornikom telesne vzgoje prof. Tinetom Vivodom 72 članov(ic).

Vsemu „nadurnemu“ delu za naše otroke smo dolžni hvaležnost, razumevanje, sodelovanje in podporo.

MOLITVENI NAMEN

Splošni: da bi škofje, združeni s papežem, odločno učili in branili uradni nauk Cerkve.

Misijonski: za plodno sodelovanje vseh tistih, ki širijo evangelij v misijonskih pokrajinah.

Ob številkah:

**KAKO
GREMO
NAPROTI
LETU
2.000?**

1

Danes je na svetu približno 3 milijarde 420 milijonov ljudi. Leta 2000 jih bo 7 milijard.

2

Polovica svetovnegea prebivalstva je nedohranjena.

3

Polovico otrok na svetu postane jetičnih pred 14 letom zaradi pomanjkanja hrane.

4

Gospodarsko gledano ima trenutno 16% človeštva v posesti 70% celotnega bogastva, medtem ko ostalih 84% ljudi živi v hudi revščini in pomanjkanju.

5

Danes je na svetu 1 milijardo 27 milijonov vseh kristjanov skupaj: 613.761.000 katoličanov, 272.018.000 protestantov in 142 milijonov 433 tisoč pravoslavnih.

6

Nekristjanov je na svetu 2 milijardi 292 milijonov: 508 milijonov 464 tisoč muslimanov, 444.063.000 hindujcev, 1,326.000.000 budistov, konfucionistov in šintcistov ter 13.946.000 judov.

7

Po štetju „Združenih narodov“ in raznih mednarodnih ustanov je danes na svetu 17 in pol milijona beguncev. Največ jih je iz Azije (7.162.435), nato iz Afrike (5.206.231).

8

Od vsakih treh umrlih umrje po eden zaradi lakote in od vsakih treh živih živita po dva v človeka ne vrednih razmerah.

9

Dve skrajnosti v plačah: v ZDA prejme povprečni delavec letno 3.539 dolarjev, v Indiji pa povprečno 62 dolarjev letno.

10

Na svetu je 15 milijonov gobavcev; od teh je primerno oskrbovanih samo 3 milijone. Gobavost hitreje napreduje kot zdravila: v petih letih bo en milijon gobavcev več kot sedaj. — Zaradi trakoma je 500 milijonov ljudi v nevarnosti, da oslepijo.

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Bs. Aires, Argentina

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah znaša pesov ley 18.188 27.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Hotimir Gorazd

DUHOVNO ŽIVLJENJE